

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 23.

V Ljubljani, dne 5. junija 1913.

Leto XXVI.

Cunje.

Slovinci pravimo neke vrste ljudem, da so kakor cunje. Primerna je ta beseda za tiste, kateri nimajo zaupanja vase, ne spoštovanja do samih sebe, marveč se dajo drugim rabiti in izrabljati, kakor se jim zljubi. Cunjo primeš, pa obriseš z njo smeti, blato; nič se ti ne ustavlja. Tako tudi tak človek, ki nič ne drži nase in ki se vsakemu uklone in vsakemu pusti, da dela ž njim, kar hoče. Slaba je za takega človeka: v njem ni ne moštva, ne poguma, pa tudi poštenja ubogo malo. Svojega prepričanja nima, in če ga je kdaj imel, je zakopano globoko pod drugo plažo; zato pa tava kakor veša krog luči, po vetru obrača plašč, pleše, kakor in kadar mu kdo zagode.

Kdor ima moč in denar, dobi cunj, kolikor jih hoče. Kar obešajo se mu na roke in nič ne vprašajo, ali je njegova moč po pravici, ali po krivici pridobljena, ali se drži denarja pošteno delo, ali pa oderušto in goljufija. Njihovo načelo slove: »Moč imaš in denar; zato smo ti na razpolago, da ometaš z nami.« Poštenjak, ki ima svoje prepričanje in se drži svoje vesti, pa gre po svoji poti, četudi je trda in strma. Zaupa v pravico in njeno končno zmago, ker ve, da nad svetom in njegovimi igračicami živi in vlada Bog po svoji neskončni pravičnosti in dobroti. V srcu mu živi zavest, da tisti, ki so danes močni, jutri lahko oslabei padejo na stran, da so bogatini od danes jutri že lahko berači.

Zalostna je povest ljudi, ki so šli za cunje. Odpadniki, izdajalci so vsi med njimi. Brez upanja so, samo na trenutje mislijo in žive v njem; ne uče se ničesar od preteklosti, ki priča, kako silovito se menjata moč in bogastvo. in

skrb za prihodnost prepuščajo tistim, ki jih rabijo. Zgledov zanje je brez števila; kamor sežeš, jih dobiš: v verskem političnem, narodnem in gospodarskem življenju. Dva se nam pa prav posebno ravno zdaj ponujata. Ogledjmo si ju!

1. Ko je Turek prihrumel na Balkan in si z mečem in puško delal krvavo pot med krščansko, slovansko ljudstvo, jih je kljub vsemu nasilstvu, kljub neznosnemu trpljenju, ki je trajalo stoletja, ostalo na milijone zvestih svoji veri in svojemu prepričanju. Ubogi frančiškan, ki se je gnetlo za njim katoliško ljudstvo, je držal pokonci katoliške Hrvate tudi pod Turkom. Trpel je, umiral, a odstopil ni in ž njim je vztrajal revni kmetič-najemnik in poslušal ljubega »ujca«, kakor je tako lepo imenoval frančiškanskega patra, ki mu je pravil o Bogu in njegovi pravici, o božjih mlinih, ki sicer časih počasi, toda vedno gotovo meljejo. Srbski menih-kaludjer je tudi po svojem zbiral in vodil svoje ljudstvo. Turek je mogel vzeti ljudstvu vse njegovo imetje, mogel ga je kopati v krvi, a prepričanja in zaupanja mu ni vzel. In to prepričanje in zaupanje ni bilo prazno. Solnce svobode sije kristjanom na Balkanu in turška moč je padla, razlomila se je, kakor trhljena palica.

Bilo je pa tudi cunj ob krvavem turškem prihodu na balkanska tla. Plemiči so jih dali največ. Zbali so se za svoje življenje, še bolj pa za svoja posestva, pa so zatajili krst in križ in se oprijeli Mohamedovih nauk. Vsi bosenski begi in age so bili svoj čas kristjani. Poteptali so svoje prepričanje, zadušili svojo vest in se vrgli pod noge Turku, ki je imel moč. Mislili so menda, da mu bo vedno ostala. Še l. 1878., ko so naši vojaki primarširali v Bosno, so zaupali v to moč in v krvavih bojih so si morali naši priboriti stopnjo za

stopnjo proti njim. Do zadnjega časa je vrelo med njimi in leta 1908., ko je cesar proglasil, da spadata Bosna in Hercegovina pod njegovo žezlo, je mohamedanski beg in aga škripal z zobmi. Zdaj ko je padla turška moč v Evropi, je pa krenil na drugo pot; ostal je pa cunja. Nemcu in Madjaru se je izročil in njemu služi.

2. Nemška, nekoliko tudi laška ohola nasilnost je tiščala in marsikje še tišči naše ljudstvo. Uradni nemški, šole remške, vse zunanje javno življenje nemško, taka je bila naša usoda še do nedavnega časa. Na Primorskem pa vse laško! Če si hotel kaj od države, ali dežele, moral si se kloniti Nemcu, ki ti je rezal kruh. Trgovina, obrt — vse nemško! Mesta, trgi v nemški oblasti! Bilo je na tisoče in tisoče zvestih ljudi, ki so ohranili svoj značaj in svoje prepričanje. Bilo je pa tudi cunj — ljudi, ki so uklanjali glave vsakemu nemškemu briču, ki so bili vsi srečni, če jim je kak tujec stisnil roko, ki so takorekoč poljubljali črevlje nemški gospodi in šli za njo, kamor jim je velela. Nemškutar — to grdo besedo je izkopal pošten Slovenec, da je ž njo označil te ljudi.

Ni bilo samo pri nas tako. Tudi na Češkem so imeli svoj čas takozvane »Nemcem prijazne Čehe«. Ta prijaznost se je v tem kazala, da so prezirali svoj jezik, svoj rod in njegove pravice in so se bojevali z Nemci vred in pod nemškim vodstvom proti narodni zavesti. Zdaj jih na Češkem ni več; ta rod je popolnoma izumrl, ko je oživela češka moč in so tudi cunje izpregledale, da ni nemška oblastnost brez mej in da se tudi Čehu da živeti brez tuje komande na svoji zemlji.

Slovinci še nismo tako daleč. Na Primorskem je pač novejši čas narodna samozavest močno zrastle. Slovenec

ne gre več pod laški klobuk. Na Štajerskem in Koroškem se pa še vedno dobi kunj. »Nemcem prijazne Slovence« poznamo še vedno. Tako-le modrujejo: Brez nemščine ne prideš nikamor; z nemščino ti je svet odprt. Če z Nemcem držiš, te sprojmejo z veseljem in ti posrežejo kanclijski gospodje; pri deželi dobiš, kar prosiš. Gosposki ljudje po mestih in trgih, ki kaj imajo in ki so izobraženi, se štejejo k Nemcem. Slovenščina je samo za doma, za na polju in v hlevu; drugam ne prideš z njo. — Cunja! Ob volitvah in sicer ometa z njo nemški gospodar, kateremu se je izročila. Cunja nima vesti, zato pa tudi ne pozna npravnosti. Vsa natora se pokazi s to nemškutarijo: versko življenje hira, liberalne, svobodomiselnne puhllice se zalezejo v take ljudi, pošterje pojema. »Nemcem prijazni Slovenci« še žive, toda z vso gotovostjo jim lahko napovemo, da bo njihovo življenje kratko in da se jim kmalu, prav kmalu bliža konec. Na Češkem je slo tako; tudi pri nas pojde, in sicer ravno v sedanji dobi zelo hitro.

Naša država ima na jugu in vzhodu svojo prihodnost. Tja pa z nemščino ne more nikamor; z našim jezikom je pa pot odprta do Črnega morja. Tako so si sorodni slovanski jeziki na jugu, da ne veš, kdaj in kje slovenščina neha in se prične hrvaščina. Prepiri med Srbi in Bulgari v Makedoniji pa tudi jasno kažejo, da se tudi tam ne ve, kje hrvaščina preide v bulgarščino. Par dni med Hrvati pa se že razumeš z njimi in ravno tako z Bulgari. Nemški fabrikant in trgovec se bo učil našega jezika; rabil ga bo, če bo hotel prodajati svoje blago balkanskim državam. Morda bo izpregledal tudi nemškutar, da z nemščino ni vse, marveč da je zdaj naša reč na vrhu. Cunji je težko se izpremeniti; kremen gotovo ne nastane iz nje; to pa bo, da se novih kunj ne bo več zaredilo. Nemškutarija je osvajala doslej slabotne, sebične, neznačajne ljudi; odslej bo pa celo sebičnost govorila drugače. V nemškutarijo bo mogel odslej zaiti samo kak bebedak, ki mu možgani niso v redu. Nalezljiva pa ta bolezen ne bo več. Pošteni Nemci bodo z nami vsled tega veseli.

Amerika, rdeče pa gnilo jabolko.

Slovenski Amerikanci in ameriškanski listi vedno hvalijo Ameriko. To ni nič novega. Pred par tedni (5. maja t. l.) pa je ameriškanski list »Glas Naroda« prinesel iz Minesote dopis nekega M. Pogorelca, v katerem ta vso svojo ameriškansko jezo izliva na nekega kranjskega duhovnika, ker je ta v pridigi ljudem branil iti v Ameriko. Da je pri tem napadu tudi napačno poročal in pretiraval, to njegove ameriškanske vesti prav nič ne moti.

Dopisovalec piše, da je na Kranjskem premalo šol, da se pa skoro za vsakim va-

škim kozolcem vidi lična kapelica, medtem ko se v Ameriki otroci na občinske stroške v šolo peljejo. Dopisniku niso kapelice nič kaj všeč, slabo znamenje za pravovernost. V šolo pa naši otroci prav radi peš hodijo; jim tudi dobro pride, da se shodijo in naskačejo. Ameriškanskim otrokom prav nič ne zavidamo, da se vozijo. Dopisnik pa popolnoma zamolčuje, da tam otroci Amerikanci postanejo in da zaničujejo jezik svojih staršev, še v slovenski cerkvi molijo angleški rožnivenec. Tako se bo narodnost Slovencev tam čisto izgubila.

Nadalje omenja list, da so nedavno sv. oče Amerikance posebno blagoslovili, da torej Amerika ne more biti tako slaba. Da, odgovarjamo na to, blagoslovili so sveti oče Amerikance posebno, ker so večjega blagoslova in usmiljenja vredni in prizadevajo papežu posebno veliko skrb. To se vidi iz lanske okrožnice, ki so jo sv. oče izdali v zadevi izseljencev; tam pišejo doslovno tako: »Večkrat se moramo bati, da medtem, ko izseljenci skrbe za svoj časni blagor, izgube na žalosten način svoj večni blagor.« Torej sv. oče se boje za izseljence, kakor mati za bolnega otroka.

Sicer pa naj Slovenci v Ameriki še tako hvalijo Ameriko, oziroma njen dolar, in naj še tako vabijo sorodnike iz naše domovine čez morje, mi moramo kljub temu govoriti zoper izseljevanje v Ameriko, in to zaradi sledečih faktov.

Vsi slovenski listi, posebno »Domoljub« in »Bogoljub« svare pred izseljevanjem v Ameriko, ne pa samo ta ali oni duhovnik. Primeri n. pr. dopis, ki ga je »Domoljub« prinesel dne 15. maja, da je v nekem kraju v Ameriki prišlo izmed 300 Slovencev le 4 moški in 5 žensk k misijonu v cerkev. Zelo žalostno!

Naš ljubljanski gosp. škof vedno svari pred Ameriko in to s prav očetovskimi besedami. Ginljive so njegove besede v letošnjem »Škofijskem listu« (str. 59): Koliko škode napravi izseljevanje naši domovini! Najboljše delavske moči odhajajo v Ameriko, premnogi se uničijo telesno, premnogi tudi duševno. Koliko požre bogokletna socialna demokracija in koliko ameriškansko brezboštvo. V dnu duše zatrepetam, ko iz Amerike dobivam večkrat izredno nesramna pisma, ko čujem o zlorabi deklet v Ameriki, ko slišim, da imajo Slovenci v Ameriki nekako deset proticerkvenih in zoperverskih listov. Z menoj vred jokate in zdihujete tudi vi, goreči bogu- in domoljubni duhovni pastirji! Svarili smo pred izseljevanjem v raznih govorih in spisih; vse zastoj!

Tako piše ljubljanski knezoškof.

Kaj porečete Amerikanci k temu, da je bilo že toliko posestev na Kranjskem na dražbi prodanih, ker so posestniki — močje v Ameriki velikanske dolgove napravili. Ali je srečen ameriškanski dolar?

Kaj porečete k temu, da je morala nedavno neka žena 700 kron plačati, ker je mož v Ameriki dolg naredil; vrhutega ima ta Amerikanec sina na Kranjskem, ki je v 7. razredu gimnazije, pa ga še ne pozna ne. Ali ta Amerikanec izpolnjuje stanovske dolžnosti?

Kaj porečete k temu, da so iz neke vasi pisali v Ameriko, da naj oče Amerika-

nec hišo hčeri takoj izroči, ker so se bali, da bo še hišo v ameriškanskih salonih zapil.

Kaj porečete Amerikanci k temu, da sta oče in sin že nad 10 let v Ameriki; doma pa žena in hči še obresti od hišnega dolga ne moreta zmagovati? Vidi se, Amerikanec izgubi srce, ker ljubi mrzel dolar.

Ali se vjema s krščanskim življenjem, če mlad mož, komaj da se je poročil, zapusti ženo, večkrat v veliki nevarnosti, sam pa služi prešestvovanju, za vzgojo otrok se pa ne briga; kakšen odgovor čaka takega »očeta«, ki je kriv, da otroci brez vzgoje, brez strahu zrastejo, podivjajo, matere se ne bojijo in so le v nadlego ljudem in Bogu.

Kaj porečete k temu, da sta prišla dva zakonska iz Amerike, ki pet let nista videla cerkve od znotraj?

Kaj porečete k temu, da je nek ugleden občinski odbornik izjavil, da je slo iz njegove vasi več denarja v Ameriko, kakor pa nazaj in da izmed 10 izseljencev komaj eden kaj domu pošilja? Ljudje pa le na tega gledajo, na onih devet pa ne, ker radi sami sebe goljufajo.

Kaj porečete Amerikanci k temu, da marsikateri, posebno dekleta, ki so hodile doma mesečno k spovedi, tam komaj ali niti enkrat na leto ne. Kdo je v Ameriki boljši kristjan postal? Rad bi ga videl. Pač pa narobe.

Kaj pravite k temu, da se v Ameriki brezverski časopisi mnogo bolj beró kakor doma?

Kaj porečete k temu, da je šla dekle iz Marijine družbe pred dvema leti v Ameriko, se tam poročila, zopet moža zapustila in zdaj živi v divjem zakonu z drugim?

Kaj porečete k temu, kar je nek Amerikanec-očividec sam pravil, da fantje v Ameriki zbole na nagnusni spolni boleznii, ki so si jo nakopali z nesramnim življenjem. Vlačug kar mrgoli v Ameriki.

Dne 5. maja je pisal mož nekemu kranjskemu duhovniku tako: »Tukaj (v Ameriki) je napredek v slabem večji, kakor v dobrem, draginja neznosna, strastno popivanje po salonih in veliko zapeljivostii.

Neki mož je dejal, ko se je vrnil iz Amerike, svojina sestrama: »Če bi imel toliko sester, kolikor je luknjic v rešetuu, ne bi nobene tja pustil.«

Amerika marsikoga izvabi, pa ga prevara. Tako n. pr. je letos zapustila hči slepega očeta in mater sama doma na gruntu, kmalu pa je pisala, da se ji slabo godi.

Zakaj pa to? So možje, ki so se doma naveličali mirno in pošteno delati, pa hočejo malo lumpati; fantje, ki se hočejo odtegniti vojaščini in nadzorstvu staršev; dekleta, ki se hočejo hitro omožiti s komursibodi, ki jih pa doma nobeden ne mara, ker jih pozna kot lahkomišljene.

To so sama dejstva, katerih nihče ne more ovreči, in dokler ta dejstva stoje, ne moremo naših nazorov o Ameriki premeniti. Prosim, pošljite nam Amerikanci lepših zgledov in ovrzite te zgoraj navedene, in takoj bomo boljše mislili in govorili o deželi, ki je žalibog do zdaj nesreča za nas.

Ne zanikamo, da se v Ameriki veliko denarja zasluži, nasprotno, trdimo, da je tam preveč denarja, denar pa je skuš-

in bila je vsled hudega vetra naenkrat vsa v ognju. — Mrtvega so našli na travniku 42letnega dninarja Mihaela Gorjanc, katerega je umoril špirit. — V Javorniškem Rovtu ima naša tovarna za železo dva prostorna ribnjaka, v katerih goji gorske postrvi. Nek zlobnež je 26. t. m. zjutraj razbil zatvornico zgornjega ribnjaka in spustil v potokovo strugo nad 500 kil postrvi. Mnogo rib je sam ukral, mnogo se jih je rešilo v potokovi strugi in spodnjem ribnjaku; povzročil je škode nad 1000 kron. — Na Koroški Beli se s pomočjo dobrotnikov faranov zida cerkvena hiša, v kateri bode stanovanje cerkvene organista in pri tleh soba za izobraževalno društvo.

g Stara Loka. To pomlad je dal izdelati na svoji zemlji g. vitez Štrahl silno lepo znamenje. Na štirih kamnitih stopnjicah je obširno izpeljana in izdelana v lepem slogu 1:53 m dolga in 90 cm široka menza, iz katere se dviga po širnem polju visoki križ iz mecesnovega lesa, na katerem je ovita iz trdega pleha belo barvana tančica, v katere sredini žari ime Jezus. K temu novemu znamenju je dal izdelati še krasni tabernakelj za 650 K. Odpira se z dvema vrtaticami, v kojem je vdelan Kristus. Novo znamenje, pri katerem se vsako leto poje prvi evangelij, oko slehernega očara.

Dolenjske novice

n Dekliška zveza v Spodnji Idriji je imela dne 15. maja prav lepo uspelo veselico z igro »Roza Jelodvorska«. Poučne igre, ki jih prirajajo naša dekleta, privabijo vedno veliko ljudstva. Žalibog, da nimamo primernejših prostorov za napravo naših veselic. Naj bi kdo v Spodnji Idriji priredil

kak večji prostor, sicer bomo zidali dom. — **Izobraževalno društvo** namerava prirediti v bližnjem času več novega: izlet na Šentviško goro, veselico in izlet v Srednjo Kanomljo in ob godu sv. bratov Cirila in Metoda, prvo nedeljo v juliju, običajno veselico v korist »Slovenski Straži«.

d Jelše. Zadnjega majnika je strašen požar uničil skoro celo vas. Ob silni vročini in suši niti požarne brambe niso mogle kaj prida doseči. Pogorelo je desetim gospodarjem in škoda znaša okoli 50.000 kron. Beda je velika. — Pravijo, da so zažgali cigani.

d Leskovec. Dne 3. t. m. se je ubil Franc Hrastovčan, bivši socialnodemokratski kandidat. Njegova grozna smrt je tako prestrašila naše liberalce, da se ne upajo iti mimo tistega nesrečnega kraja.

d Lipovec. Nova železniška postaja. 19 let smo prosili, da bi nam dali železniško postajo, a vsakokrat smo bili zavrnjeni, češ, da ne bo nobenega osebnega prometa. Postaja bi bila lahko odprta že leta 1894, in sicer brez vsakega prispevka, da ni bilo nespametnih ljudi, ki so to preprečili. Šele preteklo leto sta spoznala dva uradnika od tržaškega ravnateljstva, da bi bilo pametno, ako bi se postaja Lipovec odprla. V enem samem mesecu se je prodajalo za 260 K kart, in sicer največ v Ribnico in Kočevje, kamor smo preje peš hodili, čevlje trgali in zraven še marsikako kronco v »oštariji« pustili.

d Loški potok. Poročila se je gđca. Pavla Gregorič iz ugledne družine Gregoričeve v Reljah, z g. Antonom Car. Nevesta je bila požrtvovalna in vneta članica naših društev, ženin jednako prijatelj našega gibanja ter član mladeniškega društva. Najlepše je pokazala svatba mladih poročencev s tem, da se je nabralo na ženitovanju 33 K 10 vin. v korist trpečim obmejnim bratom in sestram. Mladi par s svati je položil to svoto na oltar naši narodni slovenski stvari. Kako je lepo, ko se na svatbi, kjer je veselje in radost, spomni še bratov in sester, ki ječé pod tujevim jarmom. Darovalcem čast in zahvala! Naj bi dobili posnemovalcev pri nas in po celi slovenski domovini. Mlademu paru pa obilo sreče in blagoslova v novem stanu!

d Loški potok. Prejšnji ponedeljek so našli mrtvega domačina delavca Iv. Turka. Ležal je v bližnji vasi Travnik. Prejšnjo nedeljo je še hodil po vasi, proti večeru so ga pa videli ležati na vasi pijanega. Kak umor ali samoumor je izključen. Bil je vdan žganjepitju. Zašel je v noči iz vasi, kjer ga je najbrže zadel mrtvoud vsled preobilo zaužitega alkohola. — Nesrečna žrtev pijače! — Še isti teden se je dogodila druga nesreča. 15letni sin občinskega sluga Alojzij Bartol je pulil na skednju s senenim ključem stlačeno seno s kupa. Ker mu ni šlo hitro od rok, je zlezal vrh kupa in metal z rokami seno na mesto, kjer je prejal in kjer je pustil ključ. Ko je dovolj sena nametal, je z vrh kupa skočil na nametano seno. Priletel pa je na seneni ključ, ki je bil z mivo zakrit, tako nesrečno, da se mu je isti zadril v spodnji del trebuha,

in sicer tako globoko, da je bil ključ v njem z obema ostrinama zataknen. V silnih bolečinah je klical na pomoč; pritekla je sestra, ki mu je z vso silo vlekla ključ iz telesa, kar je položaj še poslabšalo. Na kričanje so pritekli domači in sosedje, ki so nesrečnika spravili v posteljo. Rešiti ga ni bilo mogoče, ker je bil ključ z obema ostrinama zataknen v telo; tako je revček v tem stanju moral nad šest ur čakati zdravnika. Bil je grozen prizor. Zdravnik je moral prepiliti v njem del ostrine, da je spravil železni del ključa iz telesa. Sreča v nesreči je bila, da se je ključ zasadil pokonci in ni ranil drobovja. Upati je, da se reši mlado življenje.

d Škocijan pri Mokronogu. To ča in nali v. Dne 28. maja je zadela zopet gorenjo stran fare velika nesreča. Spomladi je bil mraz veliko pokončal po vinogradih in po drevju. Ta dan pa se je vsula zopet strašna toča, ki je razsajala celo uro, tako da je uničena vsa trta po vinogradih in zraven še poljski pridelki. Kolikor pa ni naredila škode toča, jo je pa nali v, ker je po nekaterih krajih odnesel cele plasti zemlje. Ta nesreča je sedaj že tretje leto zaporedoma. Zraven teh nesreč pa še ogromni davki!

d Št. Janž. Na Kalu pri Št. Janžu bode cerkveno opravilo sv. Antona Padovanskega 15. junija. Spovedovanje se prične v soboto ob 4. uri popoldne. Ob pol 8. uri zvečer litanije in nadaljevanje spovedovanja. V nedeljo ob 6. uri in ob 10. uri sv. maša pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom. Obkrat darovanje za cerkev. Popoldne ob 2. uri litanije vseh svetnikov. — Podružnica sv. Martina na Kalu s stransko kapelico sv. Antona je bila leta 1912. poslikana in tlak popravljen. Letos so se napravili vsi novi prtji, se popravil lesteneč, vsi svečniki in nekatere druge potrebščine. Tako bode ta gorska podružnica letos in v prihodnje napravila na božjepotnike sv. Antona lep in še bolj zaupen vtis. Vsi, ki bodo prišli se priporočit sv. Antonu od blizu in daleč, bodo imeli priložnost opraviti sv. zakramente in zadostiti vsem verskim dolžnostim ob nedeljah in praznikih.

d Pri Sv. Miklavžu na Gorjancih bo prvi letošnji shod v nedeljo, dne 8. junija.

d Šmartno pri Litiji. Telovadni odsek »Orle« je imel v nedeljo, 1. junija, izlet v Cerovco. Izlet je imel namen redovnih vaj, vendar se je cerovška dolina tega izleta zelo razveselila. Že v Sevseku so postavili mlaje v pozdrav; v Cerovci je pa pod lepim slavolokom pozdravila v imenu vasi ljubka deklica z lepo deklamacijo, nakar so deklice razdelile šopke med »Orle«. V gostilni pri »Šnodelnu« so se zbrali možje in fantje cele soseske in pozdravljali fante. Tudi iz Litije in Šmartna se je veliko občinstva udeležilo Orlovega izleta. Omenjamo skoro polnoštevilnega odbora obel občnin z župani in mnogo drugih. Zbrano občinstvo in Orle je pristrčno pozdravil gospod dekan z daljšim govorom. Govorili so še: predsednik Orla g. Pogačar in g. Filipič. Točno ob 7. uri je bil odhod. Zlet je napravil najboljši vtis ne le na fante, ampak tudi na sosesko; in organizacija je

Saurin & Klement

NOVI
MODELI
1913

$\frac{7}{20}$ HP. $\frac{13}{30}$ HP. $\frac{16}{40}$ HP.

nedosežne kakovosti, vedno pripravljene za nabavo

pridobila še več fantov. Omenjamo ta izlet radi tega, da pokažemo, kako priljubljen je »Orel« med ljudstvom. Vsak nastop »Orla« je praznik za vso faro.

d Veliki Gaber. Tukajšnja šolska mladina je priredila dne 28. maja izlet na Šumberg. Pri tej priliki so postregli otrokom na Selih g. župnik, gđna. učiteljica in v gostilni pri g. Ozimku s kavo in kruhom. Bodi izrečena na tem mestu vsem blagim darovalcem najsrčnejša zahvala.

d Iz Žužemberka. Procesija sv. Rešnjega Telesa se je tudi letos prav veličastno izvršila. Udeležba zlasti od strani moških še izlepa ni bila tako velika. Društvena godba je tudi brez kapelnika prav dobro in korajžno igrala. Kot nekako posebnost pa omenimo, da letos nismo opazili pri procesiji prav nobene uniforme. Požarno brambo je menda zadržala bolezen liberalizma, za katero je baje že izdihnila, naše cesarske može pa prevelika bogaboječnost! — Razpisana je pri naši cerkvi organizatorska služba. Dal Bog, da bi dobili na to mesto vnetega in vztrajnega delavca, hvaležnega dela mu ne bo manjkalo. — Prejšnjemu organistu g. Simčiču liberalci še naprej trgajo čast. Doma so se sicer potuhnili, ko jih je »Domoljub« vsekal po lažnjivih ustnicah, a zdaj so svoje laži prenesli v ameriške časopise. Liberalna obrekljivost res ne pozna meje. — Izstopil je iz načelstva trške posojilnice njen dolgoletni podpravnatelj g. Jerše. Pravijo, da je to storil na svet okrožne sodnije v Novem mestu. Radovedni smo, zakaj. Še bolj smo pa radovedni, kdo se bo zdel zdaj trški posojilnici zadosti liberalen, da bo vreden vstopiti v njen odbor. Najbrž kandidira Ribnikar na to mesto, ker ga zadnji čas večkrat vidimo smukati se okoli ravnatelja. Ampak pretekli teden je strasil neki bav-bav v obliki uradne preiskave proti njemu. Kaj bodo počeli naši liberalci brez njega? Pa tudi nam bo dolgčas za njim, saj nam napravlja toliko veselja njegova jezica nad županom, kaplanom in Adamčkom. Zadnji čas je posebno hud tudi na birmo, na velikonočne listke, pa na — otroke. Čudno, vsi liberalni listi so polni teh vesti iz Žužemberka. Sicer mu pridno pomaga tudi naš bivši ljubi štipko z Dvora, toda ta jo precej preveč na pridigarsko plat udari, pridigi pa naši liberalci prav nič ne marajo. Zatorej je pa gospod Ribnikar zanje nenadomestljiv.

Notranjske novice

n Katol. slov. izobraž. društvo Vič-Glince priredi dne 6. julija celodnevno slavnost za desetletnico društva in petletnico Orla. Bratska bližnja društva in telovadne odseke na to prireditev opozarjamo ter prosimo, da se slavnosti udeležijo.

n Vipava. Vipavsko gasilno društvo, ki je imelo do zadnjega časa nestrpne liberalne odbornike, si je pri zadnjem občnem zboru izbralo odbor, ki izjavlja, da vsakega sprejme v društvo brez kakih posebnih pogojev. Prejšnji čas je bil pogoj, da član gasilnega društva ni mogel biti ob-

enem Orel! Vsem dobrohotnim priporočamo, da se vpišejo v prepotrebno gasilno društvo! — Dne 14. maja se je pričel gospodinjski tečaj deželnega odbora v prostorih hranilnice, katerega obiskuje nad 20 deklet. Dekleta z marljivo vestnostjo in pazljivostjo sledé pouku. — Preuredba hranilničnih prostorov po načrtih stavbinske tvrdke Zajec & Horn se je zavrnila, ker je bila predraga za hranilnične razmere, 120.000 kron. Napravil se je menda drug načrt za veliko manjšo svoto. — Dne 8. junija praznuje »Orel« svojo petletnico. Za zvečer je v telovadnici napovedano slavnostno zborovanje. — Letošnja procesija sv. Rešnjega Telesa je bila nadvse sijajna. Vojaštvo se je udeležilo, streljalo se je tako kot po mestih, gromovito so se zlasti oglašali streli iz topov.

n Z Vrhnike se nam poroča: Iz vseh dežel prihajajo poročila o letošnjih novomašnikih; a da ne bo svet mislil, da ne bo na Kranjskem letos nobene nove maše, ker vsi časopisi molče, zato se nam zdi prav primerno, da sporočimo javnosti, da bo tudi našo Vrhniko zadela letos izredna čast nove maše. Čast. gospod Franjo Hönlmann, nečak našega vlč. gosp. dekana, se je odločil, da bo pri nas na Vrhniki daroval svojo prvo sveto mašo. Vse se veseli tega izrednega dogodka.

n Žiri. (Čebelarstvo, avtomobil.) Prihodnje nedeljo po jutranji maši bo v šoli, oziroma na šolskem vrtu javno predavanje o čebelarstvu. Ker je pri nas precej čebelarjev, ki sicer pridno, a bolj »vsak po svoje« gojijo to važno panogo gospodarstva, jih bo gotovo zanimalo, da se o tem malo razgovorijo. — Glede avtomobila, ki vozi zi Žirov v Škofjo Loko, moramo enkrat izpregovoriti čisto jasno besedo. Žirovci smo imeli doslej skoro 7 ur na kolodvor v Škofjo Loko. Bili smo odrezani od sveta. Nekateri podjetniki pa so napravili avtomobil, ki vozi redno vsak dan — če ni kake posebne zapreke — po dvakrat tja in nazaj. Avtomobil, ki je osebni in toveren, prevozi to progo v približno poldruhi uri. Jasno je, da je to pridobitev za osebni, kakor tudi za tovarni promet. Manj stane in hitreje se kam pride ter kaj dobi, To je neoporekljivo in mislimo, da smo si v tem edini Žirovci, kakor tudi cela poljanska dolina. Priznamo seveda, da ima od avtomobila eden ali drugi tudi škodo. Par voznikov po dolini. Ampak vozniki so tudi na škodi, ker vozijo železnice križem sveta. Ali naj odpravimo tudi te? Splošna korist mora biti nad zasebno koristjo. — Pa pravijo: cesta ni za to. Mi pa pravimo: cesta je za to že sedaj, bo pa še vedno bolj, ker se mora popraviti, kar je pomanjkljivega. Drugi zopet govore in pišejo o slabih mostovih, čez katere se je menda »smrtnonevarno« voziti. Mi pa pravimo: komisija, ki je pač najbolj mero-dajna o tem govoriti, se je sicer izjavila, da mostovi niso najboljši, a vendar ne tako slabi, da bi se ne moglo čez nje voziti. Edino čez most pri novi žirovski cerkvi ne sme avtomobil, kar pa ni posebnega pomena, ker je že itak na koncu proge ter, kakor upamo, čas ni daleč, da se prične zidati nov most. Vsi drugi mostovi so sedaj toliko popravljani, oziroma na novo

napravljani, da gre avtomobil brez skrbi čez nje. Zato je bila čisto izmišljena vest v nekem listu, da avtomobil zaradi »nekega« slabega mostu ne sme voziti. Sme voziti in tudi vozi in bo vozil. Celo nov kupé so mu zadaj napravili, da se tudi potniki, ki zadaj sedijo, ne prašijo. — Tretji zopet po dolini prerokujejo avtomobilu smrt, češ, saj ne more izhajati. Mi pa pravimo: bodite potolaženi! Kadar avtomobil ne bo mogel več izhajati, ne bo več vozil. Sicer je pa to stvar podjetništva, ki nas veliko ne briga. Mislimo si pa svoje. Onim par nergačem in nergačim pa, ki spuščajo tako »tehtne« pomisleke med svet, svetujemo: mirujte; ko bi bili vi prej s to stvarjo pričeli, bi danes drugače govorili.

n Stara Vrhnika. Telovadni odsek »Orel« napravi letos svoj prvi skupni izlet na divno Gorenjsko. Ta izlet je določen na nedeljo, 8. junija t. l., a v slučaju slabega vremena pa na 22. junija t. l. Na ta izlet so najljudnejše vabljeni vsi redni in podporni člani odseka ter prijatelji naše orlovske organizacije. Izleta se lahko udeležijo tudi ženske, ker imajo to ugodnost, da dobé pri vožnji z železnico 30 odstotkov popusta kot društvo. Ako nas bo vseh skupaj 30, bo stala vožnja vsakega le 5 K 40 vin., ako nas bo pa manj, pa 7 K 80 vin. Torej kdor še ni videl krasote naše divne Gorenjske, naj pohiti z nami. Za zabavo je preskrbljeno. Spored je sledeči: Odhod v nedeljo zjutraj, 8. junija, ali pa 22. junija, ob 6. uri 2 min. z vrhniškega kolodvora v Ljubljano. Iz Ljubljane z gorenjskim vlakom ob 6. uri 54 min. zjutraj do Otoč, kjer izstopimo, da gremo peš na Brezje, kjer bomo pri sv. maši. Potem z Brezij peš do Radovljice; iz Radovljice se potem peljemo z vlakom ob 1. uri 8 min. popoldne do Javornika, kjer izstopimo ter gremo peš skozi Vintgar na Bled in od tukaj zopet z vlakom ob 5. uri 38 min. popoldne na Jesenice, od tu pa nazaj v Ljubljano. Prihod v Ljubljano ob 8. uri 16 min. zvečer. Iz Ljubljane se peljemo ob 8. uri 58 min. po južni železnici na Verd, kamor pridemo ob 9. uri 18 min. zvečer. — Kakor je razvidno iz sporeda, obšli bomo vse najlepše kraje Gorenjske. Kje bo skupno kosilo, se bo izvedelo med potjo. Zbirališče je na vrhniškem kolodvoru ob pol 6. uri zjutraj. Vsem, kateri se izleta udeležite: Na svidenje!

n Rateževo Brdo na Krasu. Dne 25. maja se je pri nas izvršila lepa slovesnost, kakršne še ni bilo in je ne bo: posvetitev naše male, a lične cerkvice, podružnice zagorske. Opravilo, posvetitev, slovesno sv. mašo in govor je imel g. dr. Kržišnik ob azisienci dveh gospodov. Pri božji službi so lepo prepevali zagorski pevci. Slavnost se je izvršila ob najlepšem vremenu in bo vsemu ljudstvu, ki ga je bilo obilo od vseh strani, ostala v najboljšem spominu. Za cerkev so se posebno trudile družine šuštarjeva, Batova, Jakopinova. Naš vrli somišljenik Vrh je sam nabral čez 400 kron.

Listnica uredništva. Potrjujemo, da notice »Gasilno društvo in plesno društvo v Zagorju na Krasu« ni spisal nih postal g. Ignacij Fatur.

Odgovorni urednik F. Kerhne.

Ivert.

Kadar si srečen, spominjaj se svojih slabosti, v nesreči pa nikar ne pozabi svoje vrednosti.

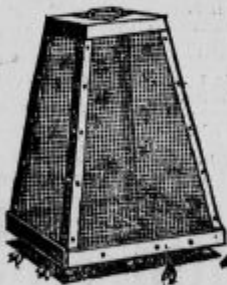
Prvo te bo varovalo napuha, drugo obupa. Svetna sreča je kakor lestevica. Kadar to reje po nji na kvišku ležeš, ne bodi lahkomisljen, ampak pomisli, kako sitno je nazaj lezti.

SKRIVALNICA.

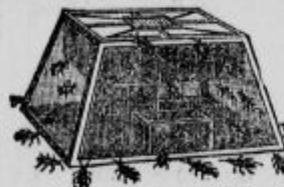

Kje je pastir?

Pasti za muhe in ščurke.

Naša past za muhe „Unerrleicht“ je po svoji čudoviti kopstrukciji edina priprava, ki ne ulovi muh samo v majhni množini ampak jih privabi cele roje in ujame. Naša past za muhe „Unerrleicht“ je po svojem velikanskem uspehu neobhodno potrebna za restirne, hotele, bolnišnice, pekarnice, mesarije, konditorije, mlekarne, hleve itd. kakor tudi za vsako kuhinjo in stanovanje. 1 kom. z navodilom K 1.90, 3 kom. pasti za muhe z navodilom K 5.—.

Naša najnovejša patent. past za ščurke je po svoji izredno umetni sestavi in svojem najnovejšem izboljšanjem mehanizmu najzanesljivejše sredstvo za popolno pokončavanje ščurkov. Vlovi se do 1000 ščurkov v eni noči. 1 patent. past za ščurke z navodilom vred stane le K 1.90, 3 patent. pasti za ščurke z navodilom vred stanejo le K 5.—, 6 kom. pasti za muhe ali ščurke stane le K 9.—.

Prodaja po povzetju 1885
M. SWOBODA, Wien, III/2, Hiessgasse 13-404.

Mnenje g. dr. **B. Szybowski-ja**, ordin. em. materinstva in klinike za ženske bolezni

v Varšavi.

Gosp. **J. Serravallo**

Trst.

Vaše železnato kina vino Serravallo sem rabil v slučajih oslabeledosti in po operacijah in bil sem z doseženimi uspehi popolnoma zadovoljen.

Varšava, 22. aprila 1911.

Dr. B. Szybowski.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, dne 28. maja: 10. 4. 30. 50. 26.

Gradec, dne 28. maja: 65. 30. 62. 72 33.

Linc, dne 31. maja: 55. 5. 4. 43. 89.

Odkar zajtrkujem in južnam

Sladni čaj

ne maram za noben drugi zajuterk in se počutim zdravega, močnega in prihranim polovico denarja v gospodinjstvu tudi na mleku in sladkorju. Za dojenčke ni boljšega redilnega sredstva.

Take pohvale dobajajo dnevno pri zopetnih naročilih dr. pl. Trankoczy-jevega Sladnega čaja znamka Sladna izdelovatelja lekarnarja Trankoczy, Ljubljana, zraven rotovža, ki je vzgojil s sladnim čajem svojih 8 zdravih otrok. Po pošti najmanj 5 zavitekov 4 K, poštni zavitek 5 kg po 12 zavitekov 10 K franco. Zavitek 1/4 kg po 6 v. tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Dunaju v lekarnah Trankoczy: Schönbrunnerstr. 109, Redekplatz 4, Josefstädterstraße 25, v Gradcu Sackstraße 4.

Učenca

za ključavničarsko obrt sprejme Anton Ličar, ključavničar, Škofljatoka. 1710

Vsaki dan

otrdi to prepričanje: nežno vonjavo, istotako fini okus, — polno zlatorujavo barvo da naši kavi edino le dobroznani, izkušeni zagrebški

„kavin pridatek pravi :Frank:“ s tovarniško znamko „kavin mlinček“.

ciop 121/25,614

DOMAČE PODJETJE. Vsem tistim, kateri prihajajo v Ljubljano blago za oblačila nakupovati, se priporoča vsakemu domačo, prijazno in pošteno trgovino Pri

DOMAČI IZDELKI ODEJ. KANJSKI IN OGRSKI KOCI.

„ČEŠNIKU“

STRITARJEVA-LINGARJEVA ULICA

POSTELJNE GARNITURE, ZASTORI, TEPIHI Zaloge vseh najnovejših vrst blaga za ženske in moške obleke.

POSTREŽBA STROGO Prve novosti volnenih, svilnatih in POŠTENA. CENE NIZKE mrežastih rut ter šerp.

Opozorjam žene in neveste pri nakupu opreme (bališča), da je pri meni največja izbira.

UZORCE POŠILJAM PO POŠTI BREZPLAČNO.

1053

JOSIP JANKO

urar v Kamniku priporoča veliko zalogo žepnih in stenskih ur, budilnic, veržice, prstanov, znamenov, brošev, kakor tudi vsakovrstnih očal po zelo nizki ceni. Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ceniki na razpolago. 3525

Umetne zobe

Brez rvanja zobnih korenin se uslavljajo ameriški umetni zobje, posamezno ali cela zobovja, izvezeni nedelje in praznike vsak dan od 8 ure zjutraj do 6 zvečer v konc. zobarsk. atelje

O. Seydl

18 Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7.

Kuverte s firmo,

- - pisma, - - račune itd -

izvršuje natančno po : naročilu : : Katoliška : : tiskarna : v Ljubljani.

Pri lišajih

vseh vrst, posebno pri moirih in suhih lišajih, kakor tudi pri prihljajih nedosežen nadalje pri vseh izpuščjih, hacc-morrhoidah, celo pri naj bolj zastaranih slučajih, kjer so odpovedala vsa doslej uporabljena sredstva, lekarnarja 3411 Stander

Euzema-balm

gotovo pomsa Zdravl se z Euzemo brez motenja poklica. Zavarov. s patent. 141,365. Cena 5 kron.

Puščica za poskušnjo 3 krono.

Pristen le iz Roth-ove lekarni Kaufhaus D 35, bay. Alighs. Številna zahvalna pisma o zdravljenih, posebno tiskih, ki so uporabljali leta vsa mogoča mazila brezuspešno.

Od c. kr. dež. šol. sveta konces. nadaljevalna šola in

penzionat za deklice

Kristina Joanowits 1718
Dupaj VIII., Pfellgasse 5 (vhod Lerchengasse)
Vestna vrgoja in pouk po srednješolskih profesorjih. Velik vrt. — Haskošna oprema. — Izborne reference.

Cefir. Ne smete pozabiti! Kanafasi.

Dobro in pristnobaravno blago vsakdo najbolje in najceneje kupi naravnost pri izdelovalcu.

Kdor rabi lanene in bombažne knafase, cefire, rjuhe, damaste, batiste, svilu, atlas, blago za dame in gospode, platno, brisače in druge tkanine, naj se obrne na znano kržčansko tvrdko

Jaroslav Marek, ročna tkalnica štev. 45 v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (češko).

Vzorci se pošiljajo zastoj in poštine prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefirja, delinca, kanafasa itd. in razpisiljam v zavojih po 40 metrov za 10 K, prve vrste za 20 K, finejše vrste za 25 K franco po povzetju. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. — Strajca za gospode iz cefirja ali oxforda 1 komad K 1 20, 2 20, 3 60, 4 — 4 in 4 50. Pri naročilih nadošča navedba širine vrstu. Dopisuje se slovensko. V enem letu nad 300 priznanic od Slovencev. 1054

Carl Kronsteiner-jeve
trpežne, apnene**façadne barve**

postavčno zavarovane

v 50 vrstah od 24 v kg naprej.

Ze desetletja dobro preizkušene in so prekosile vsa ponarejenja. — Edino sredstvo za pleskanje za façade, ki so bile že pobarvane. 934

Email-façadne barve. ki se ne odlučijo in krijejo ob prvi potezi, torej nepotrebno pleskanje z drugo barvo, trde kot email, vporabne pomešane samo z mrzlo vodo. Antiseptičke, proste strupa, luknjičave. Idealni plesk za notranje prostore, še nepobarvane façade, lesene zgradbe: kot kobile, paviljone, ograje itd. Dobiva se v vseh vrstah, stroški za m² 5 vin. Cenik in prospekte zastoj in poštine prosto.

Karl Kronsteiner. Dunaj III. Hauptstrasse 120
Zaloga: Brača Eberl, Ljubljana.

Naročajte Domoljuba!

Izredni uspeh, ki sem ga dosegel pri svoji

žitni kavi

v vseh slovanskih pokrajinah, me nagiba, da iznova opozarjam na ta svoj prvovrstni izdelek, ki po svoji kakovosti in nizki ceni ne pozna nobene konkurence, ter se smatra za neobhodno potreben predmet za vsakdanjo rabo v vsakem gospodinjstvu. Z vzorno in skrbno postrežbo sem si pridobil v vseh slojih prebivalstva popolno zaupanje in z zadoščanjem moram na tem mestu naglašati, da se znatno množi krog mojih odjemalcev. Obrnite se torej z zaupanjem na mojo izborno tvrdko in prejeli boste za 4 K 5 kg izborne žitne kave poštine prosto na vsaki pošti. Vsaka pošiljka je zašita najskrbneje v zelo močno platneno vrečo in vsebuje vrhutega še dragoceno premijo: predmet, poraben v vsakem gospodinjstvu. Obrnite se takoj zaupno na tvrdko

Jos. Veselý, Praga VII. 586

in postali bodete za vedno moj stalen odjemalec. 906

DOLGI OSTANKI

perila zajamčeno pristno barvanega, in sicer: kanafasa, cefirja, platna rumburške, tkanine, modrotiska, flanele, barhenta, nankinga, dilena, satina, griseti in drugih za vsako rabo primernih ostankov razpošilja 49—45 m proti povzetju za K 12.— tkalnica za platno ANA MARSIK, Češka Čerma 80, Nachod. Dolgost ostankov naj se pri naročilu naznani. 1 ducat belih plat. šakat brisač 50—110 za K 7.—

Tovarne za Asbestškriklj „Zenit“
družba z omejeno zavezo Mor. Žumberk

dobavljajo najboljši in najcenejši
krovski materijal.

Zastopnik: Zajec & Horn, Ljubljana,
Dunajska cesta 73. 249

Seme pristne gorenjske repe

ploščato okrogle, bele rdečeglavo, izredno velike, najboljša za kisanje kakor tudi za krmo živini, oddaja zvrhan liter po 1-70 K pri odjemu 10 litrov 20 vin. ceneje. Franc Oblak, Sv. Gregor, pošta Ortnok. 1528

Gběno znana manufakturna (gvantna) trgovina

„Pri Miklavžu“

Medena ulica (zraven Golorija) Ljubljana

naznanja, da je založena z največjim letnim blagom. Krasne novosti za ženske in moške obleke, svilnate rute, perilni kambrik in druge stvari.

Zelo važno!

Izgotovljene moške in otroče obleke, ženske vrhne jopice, krila in cele obleke po zelo nizki ceni. Postrežba kakor znano, prijazna in si prihranite pri nakupu vsled nizkih cen denar.

Trgovina je sedaj velika, svitla in prostorna. Blagovolite tudi svojim znanecem trgovino priporočiti, kadar pridejo v Ljubljano, da si ogledajo zalogo.

Veliko zalogo in ugodne cene najdete pri nakupu blaga za obleke

pri

R. MIRLAUC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5.

Ustanovno leto 1869.

Cenik na zahtevo brezplačno.

661

Novosti blaga

za moške in ženske obleke došle so v trgovini

„Pri Škofu“

Ljubljana, na vogalu Medene ulice in pred Škofijo štev. 3.

V prvem nadstropju se nahaja poseben oddelek izgotovljenih moških in deških oblek, ženskih vrhnih jopic, krila in cela kostima (cele obleke).

Cene znano zanesljive.

Oblekce za dečke, perilne od 3 K naprej, suknene nekoliko dražje.

Cenik na zahtevo poštine prosto.

Na sadnem trgu ni več moja trgovina, torej pazite na sliko „škofa“, ki visi pri vhodu v mojo trgovino.

Dom in svet.

Ob 50letnici dr. Ivana Šusteršiča. Dne 29. maja je praznoval načelnik S. L. S. in deželni glavar kranjski dr. Ivan Šusteršič 50letnico svojega rojstva. Odveč bi bilo naštevati ogromne zasluge, ki jih ima dr. Ivan Šusteršič za politični in gospodarski preporod slovenskega ljudstva. Njegovo ime in njegovo delo je prišlo do kože zadnjega slovenskega trpina v naši domovini. Vsi prijatelji slovenskega ljudstva goje željo: Bog ohrani ljudskega voditelja in ljudskega delavca dr. Ivana Šusteršiča še dolgo vrsto let pri delu za blagor in boljšo bodočnost domovine!

Duhovniške vesti. Umeščena sta bila dne 29. maja: g. Anton Abram, ekspozit v Šempetru na Notranjskem, na župnijo Košano; g. Franc Vovko, župni upravitelj v Šempetru pri N. M., na isto župnijo. — G. Luka Smolnikar, stolni kaplan in korni vikar v Ljubljani, je dobil ekspozituro v Šempetru na Krasu. — Razpisani sta župniji: Sv. Trije Kralji (Vrh) in Sv. Križ nad Jesenicami do 21. junija 1913.

Odlikovanje. G. monsignora Antona Rogoča, dekana v Hrušici pri Podgradu v Istri, je imenoval cesar vitezom Franc Jožefovega reda v znak priznanj za njegovo požrtvovalno delo za blagor ljudstva v gornji Istri.

Odlikovanje. Gospod Josip Šavta, oskrbnik posestev grofa Auersperga v Zelimljah, je odlikovan z vitežkim križcem Franc Jožefovega reda.

Častni občani. Občinski odbor občine Radeče je v seji dne 28. maja t. l. imenoval za častne občane občine Radeče dr. Evgena Lampe, deželnega odbornika v Ljubljani, v zahvalo za marljivo delovanje v prid občine Radeče; gosp. Franceta Hiersche, župnika v Radečah, radi zasluga, ki si jih je pridobil s vezidavo nove župne cerkve v Radečah ter gosp. Antona Krisper, ravnatelja tovarne v Njivah.

Železniški minister na Kranjskem. Ekscelemca baron Förster, ki je prišel pret. nedeljo zjutraj z Dunaja v Ljubljano, da gre inspicirat zgradbo belokranjske železnice, je porabil nedeljo, da se odzove vabilu kranjskega deželnega odbora in obišče tudi Gorenjsko in si ogleda zgradbo deželne elektrarne. Od dežele sta visokega gosta spremljala dež. glavar dr. Šusteršič in dr. Lampe, od dež. vlade prof. Chorinsky in dvorni svetnik vitez pl. Laschan. Peljali so se v treh avtomobilih. Na poti si je minister ogledal kolodvor Radovljica. Velikansk in prisrčen je bil sprejem v Boh. Bistrici in v Srednji vasi. Po obedu na Bledu je bil ogled zgradbe. Minister si je ogledal vso zgradbo in si dal natančno pojasniti načrte. Deželne projekte so ministru pojasnjevali dr. Lampe, v stavbnem oziru stavbnji svetnik Geilhofer in v elektrotehničnem pogledu ravnatelj Serbec. Ker ima v vrsti deželnih projektov ravno Završnica poraben ozir na

železniško trakcijo, se je minister še posebno zanjo zanimal in se z vsem priznanjem izrekel o veliki ideji, kakor tudi o izvršitvi dela. Ministra so tudi tu pozdravili župani z zastopniki vseh oblastev in ogromna množica ljudstva, ki je spremljala visoke goste po celem obhodu, ki je trajal čez dve uri. V ponedeljek zjutraj se je peljal minister s poslanci skozi Novo mesto v Belokranjino.

Smrtna kosa. V Poljčah pri Begunjah na Gorenjskem je pretekli četrtek popoldne ob pol treh po kratki boleznini umrl g. Rikard Schrey, c. kr. višji poštar itd. v Lescah. Pokojnik je bil star 58 let.

Smrtna kosa. Preteklo nedeljo je na Goriškem nagloma umrl Andrej Štrekelj, vikar v Pečinah, rojen leta 1877.

Nenadoma je umrl v Radovljici nadpošta g. Franc Pavlošič.

Sklepar šolskega leta v Avstriji naj bi se letos določil na 5. julija, to je v soboto. Vlada se s tem predlogom že bavi.

Opozarjamo vnovič vse naše gospodinjne na Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovincem. Ta kavna primes je najboljše blago te vrste, o čemur se vsaka gospodinja lahko sama prepriča. Obenem pa je tudi edino pristno domače blago te vrste. In poleg tega ima od te kavne primesi dobiček tudi naša »Slovenska Straža«. V nobeni naši družini torej ne sme manjkati Kolinsko kavne primesi v korist obmejnim Slovincem. Pazite pri nakupovanju dobro na napis in pa na pečat »Slov. Straža«.

Požari. V minulem mesecu maju so imeli v okolici Leskovca pet požarov. V Venišah sta pogorela Rolih in Hočvar, v Jelšah Mergole in Sevšek, na Gori nad Krškim vdova Mavsar in Stajmar, na Trški gori Puntar. V soboto, 31. maja, pa je bil velik požar zopet v Jelšah. Pogorelo je 10 gospodarjem vse, hiše, gospodarska poslopja razun enega kozolca, enajstemu so zgoreli svinjaki. Začelo je goreti pod Kosovanovim kozolcem. Na sumu so cigani, da so zažgali iz maževanja do gospodarja.

Radeče pri Zidanem mostu. Vsled naročila c. kr. okrajnega glavarstva v Krškem so morali sneti križ z zvonika, ki se je že močno nagibal in se je bilo bati kake nesreče. V jabolku so dobili listino, ki jim je povedala, da je bila sedanja (že slaba) streha narejena leta 1842. Tedanji deželni guverner je bil ekscelemca pl. Weingarten, kresijski načelnik pl. Rechbach, patron in lastnik graščine dvor Tomaž pl. Pluschek, župnik Anton Kastelic. Delo je izvršil Franc Kinzner iz Ljubljane. Leta 1877. se je streha nanovo prebarvala, leta 1890. tudi, potem ob zidanju cerkve leta 1910. nekoliko popravila in sedaj se mora nadomestiti z novo.

100kronski bankovci pridejo iz prometa. Avstro-ogrška banka naznanja, da se 100kronski bankovci z datumom od 2. januarja 1910 umaknejo iz pro-

meta. Čas za izplačilo ali zamenjavo teh bankovcev v glavnih zavodih in podružnicah avstro-ogrške banke je določen do 31. maja 1915. Po preteku tega roka bodo bančni zavodi avstro-ogrške banke te bankovce sprejemali le še v zamenjavo; po 31. maju 1921 se pa 100kronski bankovci od 2. januarja 1910 sploh ne bodo več sprejemali.

Opustitev nekaterih davkarj na Kranjskem. Kakor se poroča, se v doglednem času opuste naslednje tri davkarije na Kranjskem, in sicer v Trziču, v Kranjski gori in najbrž tudi v Ilirski Bistrici, torej tam, kjer ni političnih uradov. Ta opustitev se utemeljuje s tem, da je vsled nove odredbe, vsled katere stranke plačujejo svoje davke naravnost po poštnih pobožnicah, promet v posameznih davkarijah precej olajšan. Na Spodnje-Avstrijskem so ponekod, kjer ni političnih uradov, že opustili davkarije.

Prevoznina v Ameriko. Družba Canadian Pacific je zvišala prevoznino za izseljence iz Trsta v Kanado od 105 na 140 kron. Svoj korak utemeljuje s dejstvom, da zavajajo nizke cene toliko ljudi preko morja, da družbi niti ljubo ni, ker ne more zmagovati točnega prevažanja.

Pismo slovenskega rezervista. Dalmacija, Novigrad (Castelnuovo), dne 26. maja. Slovenski rezervist nam piše: Čez par tednov bo že pol leta, kar smo slovenski fantje in možje v Dalmaciji na straži in brambri države. Kako se nam godi ob državni meji? Kar se hrane tiče, bolj slabo. Ob petih zjutraj imamo črno kavo, pa je bolj podobna topli vodi. Ob 11. uri imamo menažo in zvečer ob 6. uri zopet črno kavo. Kakor vidite, nas imajo precej na trdem. Človek bi si sicer rad kaj kupil za svoj denar, a kaj, ko je po gostilnah in kantineh tako strašna draginja, da nimate niti pojma o nji. Mi »Verpflegs«-vojaki imamo že celi mesec vedno zraklje na rami, kakor berač koš, in prenašamo blago z ladij v magacine in šotore. Ves čas so hodile ladja za ladjo in vozile blago. Dan za dnevom, noč za nočje smo morali to blago prevažati in razkladati. Sedaj je vendarle to delo nekoliko prenehalo. Prenočujemo pod nebom in platnom, pozimi smo pa spali po hlevih in kletih. Najbolj gledajo na to, da ne pijemo slabe vode; kdor med maršom vodo pije, je kaznovan. Voda je sploh v Dalmaciji zelo slaba in jo ni v vsakem grabnu, kakor na Kranjskem. Veliko vojakov, lahko rečem, si je nakopalo bolezen vsled te vode, ki jo bo marsikdo čutil do konca življenja. V prvih časih, ko smo prišli dol, so se vršili med vojaki in častniki pogostni samoumori. Danes so že precej pnehali.

Uboj. V Ovčnikovi hiši v Malem Slatenku pri Novem mestu je pretekli teden ubil Janez Ovniček svojo ženo Nežo. Vzrok so dolgoletni medsebojni prepiri. Ko sta se začela prepirati, je vzel Ovniček kladivo za kamenje tolči, udaril z njim ženo parkrat po sencih,

tako da je bila žena v par minutah mrtva. Nato je Ovniček zaprl hišo in šel na vas povedat ljudem, da je ubil ženo in nato odšel v Novo mesto k sodišču, kjer so ga zaprli.

Romarški vlak na Trsat. Odhod iz Ljubljane, južni kolodvor, dne 5. julija okrog 3. ure popoldne. Prihod v Ljubljano dne 6. julija zvečer okrog 10. ure. Cena za III. razred 9 kron; za II. razred 12 kron; za I. razred 15 kron. V tem znesku so zapopadeni stroški za vso vožnjo po železnici, po morju in vstopnina v Postojnsko jamo. Ker se mora železnici naznaniti število udeležencev, prosí se uljudno, naj si vsi, ki se žele udeležiti, preskrbijo vozne listke. Vozni listki se dobijo pri g. župniku v št. Vidu in v frančiškanskem samostanu v Ljubljani. Naznanila pa sprejema tudi gđna. Marija Rant, c. kr. poštna ekspeditorica na Dobrovi. — Vlak med vožnjo ne bo sprejemal romarjev. Udeleženci z dežele naj pošljejo razredu odgovarjajočo svoto na naslov: P. Marijofil Holeček, frančiškanski samostan, Ljubljana, in naj natančno in razločno naznanijo svoje ime in bivališče. Natančni vsprejedi se bo pravočasno objavil. — Odbor.

Oddaja zelenih trtnih cepičev. Kakor vsako leto, se bodo tudi letos oddajali iz državnih trtnih nasadov na Kranjskem brezplačno zeleni cepiči priporočljivih trtnih vrst, in sicer: dne 9. junija t. l. na Slapu pri Vipavi, dne 11. junija v Kostanjevici in v Črnomlju ter dne 12. junija v Novem mestu. — Kdor želi cepičev dobiti, ta se mora takoj, najpozneje pa do osem dni pred oddajo zglasti pri dotičnem delovodju državne trtnice ali pa naravnost pri c. kr. vinarškem nadzorstvu in Rudolfovem. Na dan oddaje, ob 8. uri zjutraj, pride naj vsak po naročene cepiče. Prosilci, ki se ne oglasijo v pravem času, dobijo le tedaj nekaj cepičev, če jih bode kaj preostajalo. Obenem se bode isti dan v državnih trtnicah razkazovalo cepljenje, podbiranje trt itd.

Vinogradniški tečaj na Dolenjskem. Tekom meseca junija priredi c. kr. vinarski nadzornik za Kranjsko, B. Skalicky, sledeče tečaje za vinogradnike: 1. V sredo, dne 4., ob 8. uri zjutraj v »Jankovcih«, občina Šmihel-Stopiče; 2. v četrtek, dne 5., ob 8. uri zjutraj pri št. Petru, občina Mirna; 3. isti dan ob 3. uri popoldne v Mal-kovcu, občina Tržišče; 4. v petek, dne 6., ob 8. uri zjutraj v Telčah, občina Škocijan; 5. isti dan ob 3. uri popoldne v Vinjem vrhu, občina Belacerkev; 6. v ponedeljek, dne 9., ob 5. uri popoldne na Suhorju pri Metliki; 7. v torek, dne 10., ob 8. uri zjutraj na Radovici; 8. isti dan ob 2. uri popoldne v Repici, občina Drašiče; 9. v sredo, dne 11., ob 9. uri zjutraj v državni trtnici v Črnomlju, kjer se obenem razdele zeleni cepiči; 10. isti dan ob 3. uri popoldne v Stražnem vrhu, občina Dobljče; 11. v četrtek, dne 12., ob 8. uri zjutraj na Tanči gori; 12. isti dan ob 4. popoldne v Starem trgu; 13. v petek, dne 13., ob 8. uri zjutraj v Radencah; 14. isti dan popoldne ob 2. uri v Dolu; 15. v soboto, dne 14., ob 8. uri zjutraj v Čepeljah; 16. v torek, dne 17., na Bučki ob 9. uri zjutraj; 17. isti dan po-

poldne ob 3. uri na Raki; 18. v sredo, dne 18., ob 8. uri zjutraj na Studencu; 19. isti dan ob 3. uri popoldne v Boštanju; 20. v četrtek, dne 19., ob 8. uri zjutraj v Radečah; 21. isti dan ob 3. uri popoldne na Polšniku pri Litiji; 22. v petek, dne 20., ob 8. uri zjutraj v Šmartnem; 25. isti dan popoldne ob 3. uri v Temenici. — Ti tečaji se vršijo na prostem, v vinogradih in le ob ugodnem vremenu. Kraj sestanka se razglasi potom oklica. Poučevalo se bode v zelenem cepljenju trt, poletnem delu v vinogradih, zatiranju trtnih škodljivcev i. t. d.

Tolstovrške slatine vrelec so sedaj moderno uredili, tako da ne le ne uha-ja ogljikova kislina, temveč se je našel in spojil nov, močno ogljikovo-kisel prtok. Sedaj lahko tekmuje tolstovrška slatina z vsemi najboljšimi kislimi vodami, ker čvrsto misira, ima zelo reze-kek okus ter ostane tudi čista in do-bra. — Naroča se pri Oskrbništvu Tolstovrške slatine p. Guštanj (Koroško).

Streho so ukradli. V Trstu so zasledili in vlovili celo četo tatov, ki so deloma še tako mladi, da še niso niti iz šole. Mladi tatovi so imeli svoj delokrog v svobodni luki, kjer so kra-dili vse, kar se je dalo odnašati. Z neke barake so vzeli celo streho in jo zapili.

Pozor! Ne konzumujemo občinstvu, pa tudi ne kupcem ni več potrebno naročati kakršnokoli vrsto sira iz drugih — tujih krajev, ker dobe istega lahko v boljši, mastnejši vrsti v svoji sirni kranjski deželi. Ne samo emendolski in polmastni hlebi sira, ampak tudi vse druge vrste sira, kakor: **til-sitski, trapistni, bohinjski, Roquefort, emendolski, itd.**, ki jih hvalijo pošiljalci drugih dežel, ima „**Mlekarska zveza v Ljubljani**“ vedno v zalogi in jamči ista tudi za maščobo. Posamezni hlebi se dobijo od 1 kg. višje.

Zveza imenuje vsakemu interesentu na željo trgovce, ki razpečavajo njeno blago; v krajih, kjer istih ni, se dostavljajo naročila po železnici ali po pošti radevolje tudi privatnikom. 1680

Lep zadružen napredek. Čevljarska zadruga v Mirnu je otvorila novo prodajalno v Trziču na Primorskem. Sedaj ima zadruga sledeče prodajalne: v Mirnu, v Gorici, dve v Trstu, v Splitsu in v Trziču.

Lenoba je mati tatov. Pretekli teden je stal pred ljubljansko poroto Peter Klemen, 26 let stari delavec iz Bukovja na Notranjskem. Klemen je delomržen človek in je bil zaradi tatvine že desetkrat predkaznovan. Za svoj delokrog si je izbral Predjamo na Notranjskem in bližnjo okolico. Živel je večinoma v gozdu, od koder je le tu in tam prihajal v vas. Take prilike je porabil za to, da si je ogledal kraje, kamor je prišel kras. V Predjami je pri 15 strankah izmaknil razne reči, kakor denar, jestvine, slivovko, dvanajst kokoši, jajca in razne druge reči. Kako prefrigan tat je Klemen, kaže dejstvo, da je v Predjami Jerneju Jeršek izmaknil dve, v Hrenovicah pa Mariji Slejko štiri kokoši; to ukradeno perutnino je prodal Antonu Žiberni v Vitovšah, a vse te prodane kokoši je tretjo noč Antonu Žiberni zopet ukra-

del. Ko so mu v domačem kraju postala tla prevročna, se je preselil na Goriško in v tržaško okolico. Tudi tu, in sicer v Senaboru in v Sinadolah, je izvršil razne tatvine; Andreju Hrščaku je izmaknil dve krači, dve gnjati in kos slanine. Ukradeno meso je hotel prodati v Trstu, a tu je bil prijet in sodišču izročen. Skupna škoda, katero je provzročil obdolženec, znaša 130 kron. V Senaboru si je Peter Klemen v hlevu posestnika Mihe Bajc izbral tri kokoši in jih zavil v ruto, a ker je v hlevu svetil z vžigalicami, ga je to izdalo in gospodarjev sin je tatu prepodil. Obdolženec razen nekaj malih tatvin vse priznava. Obsojen je bil na pet let težke ječe, po prestani kazni se pa odda v prisilno delavnico.

Skrb za izseljence. Nekak nov dom za izseljence nameravajo ustanoviti na Greti nad Trstom. Tam je takozvana Krešičeva last, ki je za take svrhe zelo primerna. Zlasti ne manjka pitne vode. Sedaj se merodajni krogi bavijo tudi z mislijo, da bi se ustavljali vlaki južne železnice v Barkovljah, kar bi bilo za vse veliko bolj ugodno. Izseljenci bi imeli do svojega zatočišča le kakih pet minut hodá, dočim je iz Trsta 20 minut, in postaja v Trstu bi se tudi lahko nekoliko oddahnila.

Smrt pod vozom. Pri Buzetu v Istri se je prevrgel voz s sodom vina na kmeta Antona Pavloviča in ga je pri priči ubil. Pavlovič je doma iz Cerja, je oženjen in oče petih otrok.

Drage in redke črešnje. Letošnja letina črešnej je na splošno precej slaba. Že več let jih ni bilo tako malo kakor ravno letos. Povprečna cena je kilogram po 65 vinarjev, v Ljubljani so lepe črešnje po 1 krono kilogram.

Čuden sodnik. Aretiran je bil radi veleizdaje sodnik dr. Medveš v Ajdovščini. Oblast ga je tudi odstavila od njegove službe. V preiskavi je namreč radi protivstrijskih klicev. Državno pravdnštvo ga tudi zasleduje radi bogokletstva.

Električni stroj za glasovanje v zbornici na Dunaju. Predsedstvo dunajske poslanske zbornice se je te dni pod predsedstvom predsednika dr. Sylvestra posvetovalo, če bi ne kazalo za glasovanja v zbornici uvesti električnega stroja, ki sta ga iznašla ravnatelj zborničnega arhiva Neusser in g. Lenz. Iznajditelja sta kazala in razložila strojni sestav in opozorila, da je kaka pomota pri glasovanju skoro izključena. Po daljšem posvetovanju je predsedstvo sklenilo, da se stroj za poizkušnjo uvede, in če se bo obnesel, stalno uporabi v zbornici.

Najstarejši duhovnik v Nemčiji. Najstarejši duhovnik v Nemčiji živi v škofiji Freiburg. Imenuje se Henrik Kutruf, župnik in dekan v župniji Kirchen pri Imendingen. Je še vedno v službi in opravlja vse župnijske in dekanijske posle. Rojen je bil 20. junija leta 1819., bo torej star letos 95 let. Posvečen je bil 31. avgusta leta 1844. V fari Kirchen je že od leta 1880., torej 33 let. Leta 1894. je praznoval 50letnico mašništva, leta 1904. je praznoval 60letnico ali diamanten jubilej, leta 1909. je praznoval 65letnico ali železno mašo. Župnik je še precej pri moči in če človeško sodimo, utegne praznovati pri-

hodnje leto 70letnico mašništva ali kristalni jubilej.

Poštno znamke po 14 vin. pridejo glasom naredbe trgovskega ministristva z dnem 7. t. m. v promet.

Rumunsko meso v Zagrebu. Te dni je prispel v Zagreb tretji vagon govejega mesa iz Rumunije; meso je prve vrste in se prodaja v mestnih občinskih mesnicah.

51 let nepretrgoma v postelji. Iz Rima poročajo: V Viterbo blizu Rima na Laškem je umrla na binkoštni ponedeljek v ženskem samostanu redovnica Marija Benedetta Frey, ki so jo imeli vsi za sveto ženo. Rojena je bila dne 6. marca leta 1836. v Rimu. Dne 21. marca leta 1858. je stopila v samostan v Viterbo. Tri leta je bila pri najboljšem zdravju, po teh letih jo je pa vrgla bolezen na posteljo, iz katere ni nič več vstala 51 let, dokler je ni smrt rešila trpljenja. 51 let je neprenehoma ležala in sicer vedno v enaki legi in se ni mogla na nobeno stran ganiti in premakniti. Z nadčloveško potrpežljivostjo je prenašala velike bolečine v hrbtnem mozgu, ne da bi prišla iz njenih ust kaka žal beseda. Da se jej ni glava premikala, so jo s pasovi privezali na železno posteljo. Kljub vsem bolečinam je bila Marija Frey vedno potrpežljiva, vedno vedrega obraza in je našla vedno polno tolažljivih besed za svoje obiskovalce. Njena skromna celica je bila pribežališče mnogih nesrečnih ljudi, ki so jej potožili svojo nesrečo. Iz najbolj oddaljenih krajev so prihajale gospe in gospodje, da so videli na lastne oči ta redek zgled potrpežljivosti in se naučili, kako je treba trpljenje in težave življenja vdano prenašati. Marsikdo, ki je mislil, da leži ves svet na njem, je Boga zahvalil, ko je videl, da je njegov križ le senca trpljenja potrpežljive redovnice. Ob petdesetletnici svojega trpljenja je prejela bolna sestra lastnoročno pismo papeža Pija X. V svoje trpljenje se je sčasoma tako udala, da je bolj občutila trpljenje drugih kakor svoje lastno.

Hrvaški junak povzdignjen v plemiški stan. Cesar je generalnemu majorju Juriju Mihalčiču podelil plemstvo s pridevkom »Stolac«. General Mihalčič je edini služeči avstrijski častnik, ki je odlikovan z zlato svetinjno za hrabrost. Mihalčič je oni junak, ki je dne 19. avgusta 1878. z neprimerno drznim činom rešil avstrijsko posadko v Stolcu in Hercegovini gotovega pogina. Bosanski vstaši so avstrijsko posadko v Stolcu — 1. bataljon 32. pešpolka, popolnoma obkolili. Oblegovanje je trajalo več dni. Vojaki niso imeli ne živeža, ne vode več. Položaj posadke je bil naravnost obupen. Poveljnik trdnjave je 18. avgusta zvečer sklical posadko ter vprašal, če se kdo oglasi prostovoljno, da ponese poročilo o položaju posadke v Mostar in privede rešitev. Oglasil se je častniški namestnik Hrvat Jurij Mihalčič. Preoblekel se je v obleko turškega vojaka, oborožil se s turško puško, samokresom in arabskim

mečem. Zvečer, ko se je stemnilo, so spustili Mihalčiča po vrvi skozi okno iz trdnjave. Mihalčič se je splazil v turški tabor, vodil Turke za nos, se grel in jedel z njimi, zabavljal čez Švabe, a nihče ga ni spoznal. Večkrat se je imel boriti s sovražniki, slaba mu je predla, bil je mnogokrat v smrtni nevarnosti, a končno pa je vendar došel v jutru, 19. avgusta, v Mostar. Patrulja 33. lovskega bataljona ga je vjela, misleč, da je vstaš. Ko je grede s patruljo žvižgaje korakal mimo avstrijskega častnika, je ta dejal: »To je pa res čuden vstaš, ki žvižga dunajski valček.« Vojaško poveljstvo v Mostaru je nato takoj odposlalo močni vojaški oddelek v Stolac. Posadka je bila rešena. Mihalčič je poleg zlate svetinje za hrabrost dobil tudi šaržo poročnika. Sedaj je prideljen kot generalmajor okrožnemu poveljstvu deželne brambe v Pozunu na Ogrskem.

Trojčke je povila neka kmetica v Vrelcu v belgrajskem okrožju. Mati in deteta so zdravi.

Pet umorov in samomor radi dražbe. V Valah v Istri je bila pri posestniku Petru Marzello napovedana sodna dražba. Predno je prišla komisija, se je Marzello tako razburil, da je z nožem zaklal svojo mlado ženo, troje svojih otrok v dobi 3 do 9 let in svojo 26letno svakinjo. Nato je šel v podstrežje in se ondi obesil. Ko je prišla komisija, je našla le še šest mrličev.

Strogost pri izkrcevanju v Ameriki. Ameriški listi poročajo iz New-Yorka: Oblasti na Ellis Islandu bodo nazaj poslale 20letnega Slovenca Franca Lenarta, doma z Dolenjskega. Lenart je močan, star šele 20 let in je bil namenjen k svojemu prijatelju, dobro stoječemu farmerju. Pri zaslišanju je izpovedal, da je bil pred časom zaprt v stari domovini štirinajst dni, ker je v pijanosti vrgel svojemu tovarišu vrček v glavo.

Škandalozne razmere v francoskih šolah. Na Francoskem so odstranili iz šol križ, in kaj so framasoni s tem dosegli? Stariši dijakov z gimnazije v Lilli so poslali francoskemu naučnemu ministru takle list: »Čim bolj svoj program izpopolnjujete, čim več učenosti ubijate v glave naših otrok, tem manj znajo. Na dan sede povprečno pet ur v šoli, polnite jim glave z najrazličnejšimi modrostmi, o vsakdanjih najpotrebnejših rečeh pa še toliko ne znajo, kakor učenec iz ljudskih šol. Za pravopis nimajo nobenega smisla več. Žlobudrajo malo angleško, malo nemško, ali imena največjih tujih pisateljev so jim tako neznana, kakor Faraonova tretja dinastija. Dijaki ne mislijo, ne presojajo, ne berejo, ne čutijo. Kaj pravzaprav delajo v šoli?« — Kakor se sklepa iz poročil o francoskih šolskih razmerah, so imeli starši dovolj povoda, da so napisali tako pismo. Brezverske šole so rakrana na telesu francoskega naroda. Tako sodijo možje Francozi, ki temeljito poznajo svoj narod. Brezverski pouk, slabi listi, pohujšljive knjige pa je dovolj, da se okuži mladenič. Na Francoskem pride četrtnina vseh zločinov na mladino. Žalosten, trikrat žalosten sad brezverskih šol!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta števil. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

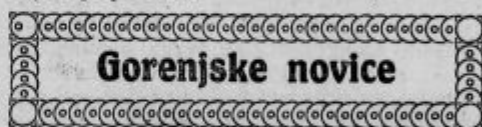
sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Denar pridobivati

delati in služiti moremo le s popolnoma zdravimi rokami in nogami. Skrnina, protin, izvinjenja, opekline, izpahnenja, oteklina in mišična oslabelost, provzročene vsled vlažnosti ali prehlajenja, so velika zapreka pri zaslužku. Zato priporočamo čitateljem, da imajo za take nepricakovane slučaje vedno Fellerjev bolečine lajšajoči zeliščni esenc-fluid z znamko „Elza-Fluid“ pri roki. Kakor smo se sami prepričali, lajša bolečine, krepi mišice, osvežuje, podeljuje dobro spanje in nove delavne moči. 12 steklenic za K 5.— pošilja franko lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 16, Hrvtasko, ki dobiva vsak dan zahvalna pisma o učinkih tega fluida. Tudi Fellerjeve odvajalne „Elza-kroglice“ 6 škatlic K 4.— franko moremo čitateljem priporočati.

Gorenjske novice

g Izletni vlak na Gorenjsko ob nedeljah. Kakor smo že poročali, vozi od 1. junija t. l. na progi Ljubljana — Jesenice vsako nedeljo in praznik posebni vlak za znatno znižano vožnjo. Znižani vozni listki pa se bodo izdajali za ta vlak le za skupno tour- in retourvožnjo. Za enkratno vožnjo bodo veljale navadne vozne cene poštnega vlaka. Ravnateljstvo državne železnice v Trstu vpeljalo je ta posebni vlak kot zabavni vlak, katerega znižana vožnja pa pride le v pošte za tistega, ki vzame listek za tja in nazaj skupno. Vlak bode odhajal vsako nedeljo in praznik ob 1. uri 20 minut popoldne z južnega kolodvora ter bode vozil do Jesenic, kamor dospe ob 3. uri 22 minut popoldne. Ravno ta posebni vlak pa se bode vračal ob 7. uri 15 minut z Jesenic in pride točno ob 9. uri zvečer v Ljubljano na južni kolodvor. Vozne cene so za tretji razred (tour in retour): Ljubljana—Škofja Loka 1 K 20 v. Ljubljana—Kranj 1 K 40 v. Ljubljana—Podnart 2 K. Ljubljana—Otoče 2 K 20 vin. Ljubljana—Lesce 2 K 60 vin. Ljubljana—Jesenice 3 K. Za povratek z drugim kakor navedeno, vlakom imajo kupiti potniki pri osebnih blagajnah nove vozne listke, sicer zapadejo v vlaku doplačilu, oziroma globi.

g Iz št. Vida nad Ljubljano. Vprašanje novega župnišča našim liberalnim godrnjačem še vedno ne dá miru.

Ker je staro župnišče na prodaj, je občina to priliko porabila, da si pridobi Vovkovo ledino s poslopjem ob državni cesti. Ponudila je Vovku zanjo toliko, da si Vovk z izkupičkom lahko kupi župnišče z zraven ležečim vrtom in hribom. Nezdovolježi, slučajno (?) samo prijatelji in naročniki zloglasnega »Slovenskega doma«, so pa pri tem mislili skovati novo orožje zoper gospoda župnika. Lagali so okrog, da občina na prikrit način prispeva za naše župnišče, da bo župnik dobil v roke celo Vovkovo posestvo in še 15.000 kron po vrhu, da bo Vovk dobil vse staro župnišče s travnikom v Mednem vred, da je župnik za novo župnišče porabil cerkveno premoženje itd. Vsled teh osebnih napadov je bil gospod župnik kot upravitelj cerkvenega premoženja in kot načelnik hranilnice in posojilnice primoran sklicati javen shod. Na tem shodu pretaklo nedeljo je pojasnil vso zadevo. Vnovič je pri tem poudarjal, da smo si v gospodarskih zadevah lahko različnih misli. Če v teh stvareh večkrat pridemo do prepornih točk, ni to nič hudega, marveč znamenje, da delamo; tudi je prav, da se mnenje nasprotnikov vpoštevata, kadar je resno in stvarno; ne more se pa vpoštevati takih nasprotnikov, ki si skušajo pomagati z lažmi, z obrekovanjem ter z osebnimi napadi. Navzoči liberalci so molčali, šele po shodu, ko se je ljudstvo večinoma že razšlo in je le nekaj žensk še ostalo v dvorani, se je razkoračil najmlajši »davkoplachevalec«, Zognov Johan, ki je imel k župnikovu govoru »samo to pripomniti, da Bezelj ni bil pri seji v Kmetovčevi hiši, da je torej laž, če se to trdi.« Gospod kaplan je Zognovega Johana nekoliko podučil o katekizmu, češ, da je laž le tedaj, če kdo vedoma in namenoma trdi neresnico, kakor to delajo liberalci; če pa kdo nevede trdi neresnico, je to le zmoti. Sploh pa g. župnik ni obsojal in grajal Bezelja, če je bil pri kaki seji, marveč ker je po Dravljah vedoma in namenoma grdil gospoda župnika. Ko se je Johan le še hotel repenčiti, so ženske nad njim tako zapopotale, da jo je odkuril. In s tem je bil ta podučen shod zaključen. — Mizarska zadruga je imela 19. majnika redni občni zbor. Odobril se je račun za leto 1912., ki izkazuje 337.551 K 82 vin. denarnega prometa in 709 K 78 vin. čistega dobička. V načelstvo so bili izvoljeni: načelnik Franc Brenk, posestnik, mizarski mojster in okrožni predsednik »Orla«; podnačelnik Jakob Koman, posestnik in mizarski mojster; blagajnik Janez Šušteršič, posestnik in mizarski mojster; v nadzorstvo: Franc Mihelič, Damijan Boča, Josip Žagar in Ivan Novak, vsi posestniki in mizarski mojstri.

g Bohinjska Bistrica. Sprejem ministra. V nedeljo se je ob najkrajšem vremenu ob 10. uri pripeljal z avtomobilom iz Ljubljane ekscelencija železniški minister v spremstvu deželnega glavarja, dvornega svetnika Chorinsky, deželnega odbornika Lampeta in višjih ministerialnih uradnikov. Sprejem je bil zelo slovesen in prisrčen. Poleg šole so bili uvrščeni šolarji s trobojnicami. Na trgu sta ga pričakovala naša dva gospoda poslanca Pogačnik in Piber. Najprve ga je pozdravil v imenu

župnije gospod župnik, v imenu občine gospod župan z občinskimi odborniki ter prometno društvo. Godba z Jesenic je pod spretnim vodstvom g. Kogejca svirala, dekleta v narodnih nošah so darovale visokim gostom šopke. Minister se je zahvalil gospodu župniku za lep sprejem ter se veseli in zadovoljen odpeljal proti našemu jezeru.

g Dol pri Ljubljani. Na praznik sv. R. Telesa, 22. maja, se je v Dolu osnovala podružnica kmetijske družbe za Dol in Sv. Heleno skupaj. Obenem je bilo podučno predavanje o kmetijstvu. Govoril je prvi g. ravnatelj kmetijske družbe cesarski svetnik P i r c, ki je iz svoje bogate izkušnje v tej stroki podal navzočim gospodarjem marsikak zlat nauk, poudarjal zlasti, da je treba tudi kmetu se modernizirati v lastnem delokrogu, ne vedno riti dalje po starih izvoženih potih. — Drugi govornik, gosp. deželni živinorejski inštruktor Rataj, je povedal marsikaj zanimivega zlasti o izreji mlade živine. Treba bo tudi v tem pogledu premagati razne stare predsodke. — V majniku smo imeli tudi ponavljanje misijona ob prav obilni udeležbi. Upamo, da bodo naši trdni sklepi v prihodnje čvrsto držali. Odločen boj naj odslej zlasti velja temu dvojnemu sovražniku: »šnopcu« in liberalnemu časopisju. Naj pride enkrat do tega, da bodo ljudje, ki si te dve reči še »špogajo«, lepo zase osamljeni in čisto brez vsakega pomena. Čim preje se to zgodi, tem bolje.

g Domžale. Lep napredek obeta devetletni Janez Šme v Domžalah. Za šolo nima talenta, to kaže, ker sedi še vedno v prvem razredu; za porednosti pa je navihan in skrajno hudoben. Dokaz: Nekemu gospodarju je izpustil iz ribje skrinjice ribe; drugemu pobija race; tretjemu poškoduje umetne izdelke in četrtemu vzame golobe. Zadnji čas mu pa dopadajo ure. V desetih dneh jih ni ukradel več ko samo štiri. Sedaj je bila pa vreča polna in prišlo je vse na dan. Njegovi starši bivajo v Ameriki, zato sta pa imela s starim očetom obravnavo, če mu bo to sploh kaj pomagalo. Če pojde vedno tako od stopinje do stopinje navzdol, bo še enkrat občini v sramoto, prebivalcem pa v škodo.

g Iz Godešič pri Škofji Loki. Pri našem gasilnem društvu so se ločili duhovi. Pri zborovanju, na katerem se je imelo skleniti, ali naj društvo še nadalje ostane pri liberalni ljubljanski zvezi — so zmagali liberalci. Vsled tega sklepa je odstopilo načelstvo. To je liberalce spravilo v veliko zadrego. Od hiše do hiše so iskali podnevi s prižgano svetilnico načelnika, tajnika in blagajnika. Huda jim je predla, kajti dobili so slednjič tajnika, kateri niti pisati ne zna. Društvo si je s tem nakopalo seveda velike stroške. Tajnika bo namreč treba poslati na reteško visoko šolo, da se priučijo pisanja. Za deželno gasilno podporo liberalni Godeščani ne marajo. Hodili pa bodo sedaj tudi po bližnjih vaseh prosjačič, da izšolajo svojega tajnika.

g Iz Stare Loke. Naša hranilnica in posojilnica, najstarejša v sodnem loškem okraju, je imela ta mesec občni zbor. — Članov je štela koncem 1912. leta 291. Denarnega prometa je bilo 371.753 K 4 vin.

Hranilnih vlog je bilo 375.288 K 58 vin. Vkljub pomanjkanju denarja se je v preteklem letu naložilo nad 15.000 K več kot izplačalo, kar očitno dokazuje, da imajo ljudje loškega okraja veliko zaupanje do našega denarnega závoda. Občni zbor je soglasno sklenil, da se obresti hranilnih vlog povišajo od 4 % na 4 1/2 %.

g Ihan. Prostore našega izobraževalnega društva bomo razširili in pre naredili tako, da bo potem velika in lepa dvorana in bo zadostovala za vse potrebe. Vsled tega opozarjamo in prosimo, da bi k temu delu vsak nekoliko pripomogel po svoji moči. Nekateri moramo pohvaliti, ker so prav z veseljem obljubili eni denar, drugi pa les, nekateri pa oboje. Potolaženi naj pa bodo tudi oni, ki pravijo, da tega ni potreba; kajti dvorana ne bo služila samo izobraževalnemu društvu, Orlom ter Marijini družbi, temveč imeli bomo tu tudi velikončno izpraševanje. Sedaj nimamo za to primerne prostora; z eno besedo rečeno: dvorana bo služila za vse ljudske potrebe.

g Telovadni odsek »Orel« v Naklem ponavlja namesto 8. junija naslednjo nedeljo, 15. junija, predstavo. Igra je v razvedrilo priporočljiva, telovadni odsek Orel potreben podpore.

g Iz Zalega loga. Po peñnajstih letih se bo obhajal tu sveti misijon od 15. do 22. junija. Tudi sedaj — kakor leta 1869. in 1898. — ga bodo vodili jezuitje iz Ljubljane, in sicer č. o. Alojzij Žužek in Janez Pristov. Sklepna procesija bo 22. junija popoldne. Vodil jo bo gosp. dekan M. Mrak iz Stareloke. Ob tej priliki se bo blagoslovil novi križ na pokopališču. Sosedne občine se vabijo k sv. misijonu in k sklepni procesiji!

g Trboje. Dne 20. maja so se odele Trboje v mlaje, vence in zastave na čast knezu-skofu, ki je prišel ta dan prvič birmovat v novo župnijo. Razen gospoda župnika je presvitlega še pozdravila z lepim nagovorom prednica Marijine družbe, šolski deček, g. učitelj Krek v imenu krajnega šolskega sveta, en fant izobraževalnega društva in občinski odborniki. Zvečer je izobraževalno društvo priredilo Presvitlemu podoknico s petjem in bakljado. — Lepo je bilo tudi, da so se ljudje ob tej slovesni priliki pridno udeležili svetih zakramentov. — Drugi dan, 21. maja, je bilo birmanih 62 otrok. — Popoldne je pa Presvitli blagoslovil novo zastavo dekliške Marijine družbe, lepo delo, ki ga je na občno zadovoljnost izvršila gospodična Marija Sattner iz Ljubljane. — Kar se tiče treznega življenja, se pri nas — hvala Bogu — obrača na bolje. V dveh hišah so nehali točiti žganje. To je lepo in pošteno. Upamo, da bosta ta zgled posnemali tudi drugi dve, kjer se še vedno dobi »ta grenkega in ta neumnega«. — Znamjarjevemu Jaku se je onikrat zahotelo po tuji kuretini, pa so ga prijeli in spravili pod streho, kjer sedaj premišljuje, kaj je moje in tvoje. Tega »nepridiprava« bi bilo treba za vedno spraviti v prisilno delavnico.

g Z Javornika na Gorenjskem. V Javorniškem Rovtu je za opeklinam umrla petletna Ivana Pirc. Na njivi so kurili, vsled česar se ji je vnela obleka

njava za vsakega, posebno za tistega, ki je poprej doma v skromnih razmerah živel. Bogastvo je zadruga hudobnega duha, kakor sam Gospod v evangeliju uči. Denar ljudi pokvari, da postanejo prevzetni in imajo njega za svojega boga. Lahko je biti dober kristjan, dokler živiš v srednjih razmerah; težko pa je ostati dober kristjan, če bogat postaneš.

Zato pa ne damo mnogo na obljube naših ljudi, ko odhajajo v Ameriko, da hočejo ostati dobri. Komaj pridejo čez morje, jih že okolica popolnoma izpremeni, da postanejo mlačni ali celo brezverski.

Dežela prostosti slabo vpliva na človeka, ki od Boga ni ustvarjen za brezmejno prostost.

Preveč denarja, premalo molitve: to je za naše rojake v Ameriki nesreča.

Političen pregled

BALKAN. — SPOR MED ZAVEZNIKI POOSTREN.

Mir s Turčijo podpisan. — Po miru.

Odposlanci balkanskih držav so podpisali dne 30. maja popoldne mir med balkansko zvezo in Turčijo. Vojno stanje je torej trajalo sedem mesecev in pol. Za mir so se sedaj najbolj zavzeli Bulgari; nekoliko pa so ovirali Grki in Srbi. Ko pa je nanje pritisnil angleški državni tajnik, so se udali.

Po podpisu je delegate nagovoril angleški minister Grey. Pozival je zaveznike, naj ohranijo na Balkanu mir. Odgovoril mu je najprej bulgarski zastopnik Danev, potem pa od vsake države po eden. Pozornost je vzbudila odločna izjava črnogorskega delegata, ki je pozival Anglijo, naj pri določitvi mejj odškoduje Črno goro.

Mir, ki je sedaj podpisan, se imenuje preliminarni. Določene so le glavne točke, o podrobnostih se bodo še dogovorili. Vendar: vsi upajo, da je blizu tudi podpis stalnega miru.

Da je sklenjen mir, ta novica je napravila v Carigradu veliko veselje. Pravtako so veseli tudi na Cetinju. Malo pa so se zmenili Bulgari, katerim grozi brž sedaj nova vojna.

Pašič v srbski skupščini. — Napetost med zavezniki raste.

Napetost med Srbi in Bulgari vedno bolj raste. Do vrhunca pa je prišla, ko je v srbski skupščini ministrski predsednik Pašič podal izjavo, ki naravnost napada Bulgare. Njegova izjava je podobna izvajanjem Bulgarom najbolj sovražnega časopisja.

Predvsem je poudarjal, kakor trdijo Srbi že ves čas, da se Bulgari niso držali pogodbe in da zato tudi Srbi ne bodo držali besede. Za dokaz je navajal te stvari: Srbi so imeli po pogodbi pravico do Albanije, toda to jim je iztrgala Evropa. Srbi so se vdali, pravi Pašič, na korist cele balkanske zveze. Ta da jih mora odškodovati. Razume se pa samo po sebi, da so se Srbi vdali v svojo usodo, ker si niso mogli pomagati, ne pa zaradi zveze.

— Še bolj pa se sklicuje na to, da se je radi Bulgarije, ki je hotela Odrin, vojna vlekla tako dolgo na škodo Srbom. Bulgarski listi mu po pravici odgovarjajo, da tudi Janina in Skader takrat še nista padla in pred padcem teh ne bi bilo miru. — Največ pa je Srbom na tem, da so pomagali osvoboditi Odrin. Zato pravijo, da jih morajo Bulgari plačati z boljšim delom Makedonije. Pri tem ti ljudje ne pomislijo, da bi Srbi in Grki ne osvojili pedit Makedonije, če ne bi Bulgari dosegli velikih zmag pri Lozengradu in Ljuleburgasu.

Na podlagi takih dokazov hoče Pašič, da se pogodba nanovo pregleda in Srbom v korist izpremeni. S to izjavo je razmerje do skrajnosti poslabšano. Obenem pa je tudi diplomatsko občevanje med Srbijo in Bulgarijo prišlo do take napetosti, da ni mogoče več misliti na kako zavlačenje. Vse kaže, da bo odločitev kmalu padla.

Bulgari razkačeni in na vse pripravljeni. Nove čete.

Razume se, da je ta izjava Pašičeva Bulgare do skrajnosti razburila. Časopisje je začelo pisati za vojno in tudi vladni listi niso več tako zmerni kakor so bili. Tudi občinstvo se je že začelo navduševati za vojno proti Srbom in Grkom.

Bulgari so imeli že dosedaj pod orožjem vse vojaštvo, kar zmorejo. Ker pa je v velikih bitkah s Turki padlo toliko moštva, zato so sedaj napeli vse sile, da postavijo zadnjega moža na bojišče. Poklicali so pod orožje vse novince, dalje zbirajo v Makedoniji prostovoljne čete in oborožili so celó nekaj mohamedancev. O svojih vojnih pripravah skrbno molče. Vojakom so celó prepovedali pisati pisma. V celi Bulgariji izgleda po poročilih listov tako kakor pred vojno s Turki.

Evropa in balkanski spor. — Rusija noče razsojati. — Tuje in slovansko časopisje.

Če pride do nove vojne na Balkanu, tedaj je gotovo, da Evropa ne bo držala rok križem. Že sedaj se diplomatje trudijo na vse mogoče načine, da preprečijo to bratomorno vojno. Zlasti Rusija, Francija in Anglija ne bodo trpele, da bi se zopet začel bojni ples. Te države svaré zaveznike po svojih zastopnikih, obenem pa tudi grozé, da rešijo makedonsko vprašanje preko zaveznikov, če se ti sami ne pogodé.

V nerodnem položaju je Rusija. Ta bi rada obdržala balkansko zvezo skupaj in preprečila vojno. To bi mogla storiti s tem, da bi odločno pritisnila na Srbe in Bulgare. Teža pa noče, ker si hoče ohraniti prijateljstvo obojih.

Zanimivo je, kako sodi tuje časopisje o sporu. Angleški listi so vedno bolj proti Srbom in Grkom. Očitajo jim, da delajo z Bulgari po izdajalsko. Tako početje da je navadno izsiljevanje, ki je nepošteno in obenem tudi politično nemodro, ker se lahko krvavo maščuje.

Slovanski časopisi pozivajo k edinosti in svetujejo enim kakor drugim odjenljivost.

Avtonomija Makedonije?

Evropske velesile bodo storile vse, da preprečijo to bratomorno in vsemu evropskemu miru nevarno vojno. En način, da

to dosežejo, bi bil ta, da ustanove samostojno, avtonomno Makedonijo. Tako bi ne dobili ničesar zavezniki. Pravijo, da je ta misel že dobila zase mnogo prijateljev med diplomati in tudi bulgarskimi prijatelji.

Gešov in Pašič. — Ivanov in Grki.

Na izjavo Pašiča v srbski skupščini podala bo Bulgarija odgovor, ki bo položaj razjasnil in odločil. Vendar Bulgari tudi tu previdno postopajo. Prej nočejo odločiti, dokler ne poizkusijo zadnjega mirnega sredstva. En tak način rešitve, od katerega mnogo upajo, je osebni razgovor bulgarskega ministrskega predsednika Gešova s srbskim ministrom Pašičem. Mnogi upajo, da bo pogovor teh dveh mož prinesel mirno rešitev. Vršil se bo v kratkem.

Tudi z Grki se hočejo Bulgari prej pogovoriti. V ta namen je odpotoval v Solun znani general Ivanov. Ta naj bi se dogovoril z Grki radi mejnih sporov, obenem pa tudi o mirni rešitvi vsega mejnega vprašanja.

Boji z Grki. — Averov.

Med bulgarskimi in grškimi četami vrše se neprestano boji. Povzročajo jih večinoma Grki, ki so navadno potem tudi tepeni. So pa ti boji včasih veliki. Tako je pri Angisti padlo do 2000 mrtvih in ranjenih, kar je v Solunu napravilo veliko žalost. — Imajo pa pri teh bojih tudi Bulgari svoje namene. Zasesti hočejo namreč take pozicije, razne pripravne kraje, odkoder bo lahko prodirati proti Solunu.

V luki Kavala prišlo je celo do boja med bulgarskim topništvo in grško bojno ladjo »Averov«. Ta je hotela v pristanišče, pa so jo Bulgari zapodili. Potem pa so v luko položili mine, da ne more nobena grška ladja več blizu.

DOGODKI V AVSTRIJI.

Iz državnega zbora. — Debata o zunanjih politikah. — Rusini groze. — Interpelacija.

Poročali smo že zadnjič o debati, ki se je razvila po poročilu ministrskega predsednika o zunanjem položaju. Ta razprava se je vlekla še dalje skozi mnogo sej, izgubila pa je vso privlačnost. Vsi govorniki namreč ponavljajo, kar je povedal naš poslanec dr. Korošec, da je rešitev Avstrije v tem, da reši pravično jugoslovansko vprašanje. Mnogi poslanci, ki niso prijazni Slovanom, so zelo napadali vlado zato, ker ne zna pomagati Jugoslovanom. Povdarjali so potrebo narodnega sporazuma med Nemci in Slovenci.

Načelniki klubov se dogovarjajo, kaj bo prišlo na vrsto po tej debati. Večinoma žele rešitve finančne predloge, toda ustavljajo se Rusini. Ti groze z najhujšimi sredstvi, če se ne reši v Galiciji volilna reforma.

Naši poslanci so vložili na železniskega ministra interpelacijo radi jezikovnih razmer pri ravnateljstvih državnih železnic v Trstu in Beljaku.

Samoumor polkovnika. — Postopanje oficirjev. — Vohunstvo.

Te dni je vso Avstrijo razburil samoumor višjega oficirja polkovnika Redla, ki je bil načelnik štaba praškega armadnega zbora. A bolj kot samoumor je vzbudilo

pozornost postopanje oficirjev in pa odkrite velikanskih izdajstev potom vohunstva.

Polkovnik Redl je bil glava vohunov, ki so izdajali Rusiji avstrijske vojne načrte. Prišli so mu na sled. Tedaj so odšli v njegovo stanovanje štirje drugi oficirji in ga pozvali, naj se ustrelji, da odide vojaški zaslužni kazni. Redl se je nato res ustrelil. Ker je to postopanje proti vsaki vesti in proti načelom krščanstva, je razburilo vse pošteno prebivalstvo. Pokazalo pa se je obenem, kako brezverski in protikrščanski duh vlada v naši armadi.

Tako je odšel kazni človek, čegar vohunstva bi lahko spravila Avstrijo v največjo nesrečo. Izdal je namreč Rusom vse načrte, ki so jih naši vojaški krogi izdelali za vojno proti Rusiji, ki je letošnjo zimo nam grozila. Če bi prišlo do vojne, bi imelo to nepregledne posledice. — Seveda je dohival ta junak za to velike svote denarja.

Izmenjave rezervistov.

Naša armada stoji še vedno pripravljena na Bosensko-srbski meji. Razumljivo je, da je to v veliko nesrečo prebivalstva, zato je cesar odredil, da se v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji najstarejši rezervisti in pa tudi oni rezervisti, ki imajo vzdrževati rodbino ali so sinovi edinci, nadomeste z mlajšim rezervnim moštvo. To se je za tečajdelj ukrenilo, ker na eni strani zunanji položaj zmanjšanja obstoječega stanja ne dopušča, na drugi pa hočejo ugoditi željam tistih, ki bi se radi vrnili k svojcem. — Tudi veliko pomorščakov rezervistov bodo odpustili.

MAŽARSKA KORUPCIJA.

Na Ogrskem se je znova začela pravda radi podkupovanja v volilne namene. Desy, nasprotnik ministrskega predsednika Lukacsja, hoče temu dokazati pred sodiščem, da je dobila vladna stranka od trgovinske banke štiri milijone in pol za volilni sklad. Da je pa banka to storila, ji je Lukacs obljubil velike dobičke pri nekih pogodbah, seveda na škodo države.

Pri obravnavi, ki se sedaj vrši, je čisto očitno, da je bila vlada od banke podkupljena. Vse priče soglašajo v tem. Celoten en minister je pričal proti Lukacsu. — Posledica bo, da bo moral Lukacs najbrž odstopiti.

OTOK CIPER ANGLEŠKI.

Angleži so napravili zopet dobro potezo. Pridobili so popolnoma v svojo oblast otok Ciper v Sredozemskem morju. Ta otok je sicer že od leta 1878. v angleški oblasti, a vendar je imel po imenu nadoblast še vedno turški sultan. Sedaj je pa ta tudi to svojo pravico prepustil Angležem.

Mnogo časa zapravlja nekateri človek s tem, da toži in stoče, če ga muči trganje, bodenje, bolečine v križu ali plečih. Pogosto so to najboljše leta v življenju, ki jih v tem preživimo. In te bolečine je vendar lahko pregnati, če rabimo Fellerjev bolečine lajšajoči zeliščni esenc fluid z znakom „Elza-fluid“. Sami smo se o tem prepričali in priporočamo čitateljem, da 12 steklenic za 5 kron franko naročijo od dvornega lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 16, Hrvatsko. Tudi Fellerjeve odvajalne „Elza-kroglice“ 6 škatlic za 4 krome bi morale biti vedno pri hiši.

Listek

V deveti deželi.

Iz angleščine po Rider Haggardu prevel I. M.

DEVETO POGlavJE.

V neznane kraje.

Minul je teden in nekega večera smo sedeli pri večerji; bili smo precej potrti, in sicer zaradi tega, ker smo se nameravali posloviti od prijazne in gostoljubne Makenzijeve hiše ter drugo jutro zarana odriniti dalje. Makenzi je bil že okreval, od ostalih ranjencev pa je bil eden umrl za prisadom, ostali pa so bili tudi vsi na tem, da okrevajo. Tudi domača karavana se je bila vrnila, tako da je bilo zdaj dovolj moč za obrambo, če bi se slučajno vrnili Masajci; o katerih pa ni bilo sedaj niti duha ne sluha.

V teh okoliščinah smo sklenili, da moramo kljub prisrčnim prošnjam in vabilom, naj še ostanemo, odriniti naprej, najprvo do gore Kenja, odtod pa v neznane kraje iskat skrivnostnega belega ljudstva, ki smo ga hoteli na vsak način najti. Seboj smo vzeli nič manj nego tucat oslov, da nam nosijo tovore in tudi nas, če bi bilo treba. Zdaj smo imeli le še dva askarija in nemogoče nam je bilo dobiti domačinov, ki bi bili hoteli z nami v divje, neznane kraje.

Naposled je bilo, kakor je rekel Makenzi, zares precej čudno, da bi se trije možje, kojih vsak ima vse one reči, ki delajo po sodbi ljudi življenje vredno življenja, namreč zdravje, dovolj premoženja, ugled itd., iz zgolj zabave podali na tako nevarno pot, odkjer je bilo težko pričakovati vrnitve. Toda je že tako; bili smo pravi pustolovci, to je ljudje, ki gredo v svet brez ozira na to, kaj se jim utegne primeriti.

Ko smo tisti večer sedeli na verandi in si pred odhodom k počitku še enkrat prižgali pipe, kar pride k nam Alfonz, se imenitno prikloni ter izrazi željo, da govori z nami. Ker mu je bilo povedano, naj si poišče drugo službo, je začel na dolgo in široko, da bi se rad pridružil naši družbi. Nemalo sem se začudil tem besedam, saj sem vedel, kak strahopetnež je ta možic. Gospod Makenzi je bil namenjen k morju in odtod odpotovati na Angleško. Če bi bil šel Alfonz z njim, so mu dopovedovali, da bi ga gotovo prijeli, izgnali, izročili francoskim oblastem ter poslali domov in v ječo. Ta misel ga je strašila podnevu in ponoči.

Prav gotovo je bilo, da so njegov prestopke proti postavam njegove domače dežele že davno pozabili in da bi se lahko povsod svobodno gibal, razen morda na francoskih tleh, a ni si dal dopovedati, da bi to izprevidel. Raje je hotel z nami na nevarno pot, samo

da ne bi prišel v dotiko s kakim policijskim uradnikom.

Ko smo slišali vse, kar nam je imel povedati, smo se posvetovali med seboj in naposled sklenili z Makenzijevo vednostjo in dovoljenjem, da sprejmemo njegovo ponudbo. Naj povem, zakaj. Nam je silno primanjkovalo rok, Alfonz pa je bil uren, delaven človek, ki je znal povsod prijeti, pa kuhati, o, kako kuhati! Prepričan sem, da bi znal okusno pripraviti celo gamašne tistega svojega pradedu, ki je tako rad govoril o njem. Dalje je bil dobrodušen človek, pa vesel, in njegovo bahaško, imenitno govorjenje nam je delalo zabavo; in kar je še več vredno, on nam ni ničesar štel v zlo. Njegova neznanska strahopetnost je bila sicer velika neprijetnost, toda sedaj, ko smo jo spoznali, smo tudi vedeli, da se lahko več ali manj zavarujemo proti njej.

Opozorili smo ga na velike nevarnosti, v katere se podaja, če gre z nami; rekli smo mu, da ga vzamemo seboj, toda le pod pogojem, če obljubi, da bo vedno pokoren našim poveljem. Obljubili smo mu, da mu damo, če se bo vrlo obnašal, na mesec sto goldinarjev plače katere bo rabil, če se zopet kdaj vrne med ljudi.

Alfonz je vse pogoje sprejel.

No, prišlo je drugo jutro in ob sedmih so bili osli že naloženi; prišel je čas slovesa. Žalostna, težka je bila ločitev, zlasti od male Rozalke. Midva sva si bila velika prijatelja in se pogosto pogovarjala, toda njeni živci se še sedaj niso bili popolnoma opomogli od tiste strašne noči v masajskem taboru.

»O, gospod Borovski,« je vzkliknila in zajokala, »ne smete od pas, ne pustim vas! Oh, kdaj se zopet vidimo?«

»Ne vem, draga moja. Jaz sem na koncu svojega življenja, ti pa na začetku. Le kratek je čas, ki ga imam v najboljšem slučaju še pred seboj, o tebi pa upam, da te čaka še mnogo dolgih in srečnih let. Polagoma vzrasteš v lepo žensko, Rozalka, in to divje življenje se ti bo zdelo kakor daljne sanje. Nadejam pa se, da se boš večkrat spominjala svojega starega prijatelja, tudi če se ne vidimo več.«

Rozalka je silno jokala, a treba se je bilo posloviti.

No, segli smo si še enkrat krepko v roke in odšli. Bil sem vesel, da se je izvršilo slovo še precej hitro, ker nisem prijatelj dolgemu poslavljanju in mnogim solzam, ki se navadno točijo ob podobnih prilikah. Najbolj mi je bilo morda videti Umslopogasa, kako se je poslavljal od male Rozalke, ki se mu je bila zelo priljubila. Zatrjeval ji je, da je tako lepa kot edina zvezda v temni noči, neizrečeno ga je pa veselilo to, da je bil ravno on tisti, ki je usmrtil masajskega ligonanijskega, ki ji je grozil s smrtjo.

Še nekoliko mahanja z robci in klobuki in gostoljubni Makenzijeve dvor je ostal za nami. Pogostokrat se spominjam Makenzijeve in ugibam,

kako se jim je kaj godilo na potovanju k morju, kako se jim zdaj godi na Angleškem in če jim bodo kedaj prišle pred oči te moje vrstice. Draga, mala Rozalka! Rad bi vedel, kako je z njó, ko ne živi več med črnimi ljudmi, ki bi izvrševali njena povelja, in kjer ni več z večnim snegom pokrite, v nebo kipeče Kenije, da bi se ozrla vanjo, kadar zjutraj vstane. Z Bogom, Rozalka!

Potovali smo srečno, ne da bi nas kdo nadlegoval, ob vzhodu Kenije, ki ji Masajci pravijo »pegasta gora«, in sicer zaradi temnih skalnatih peg, ki so videti po njenih obronkih, kjer so stene prestrme, da bi se mogel sneg oprijeti. Odtod smo prišli do jezera Bariugo, kjer smo izgubili enega naših dveh askarijev; imel je nesrečo, da je stopil na strupeno kačo, ki ga je pičila, tako da je kljub vsem našim naporom umrl. Prehodili smo kakih 150 milj in prišli do druge veličastne gore, pokrite z večnim snegom, po imenu Lekakisera, ki je doslej, kolikor je meni znano, ni videl še noben Evropejec.

Tukaj smo počivali kakih štirinajst dni, potem smo pa odrinili v velikanske gozdove pokrajine Elguni, v katerih ni bilo nobene steze in ni bivala nobena živa duša, pač pa smo srečavali velike tolpe slonov. Videti je bilo, da sloni v teh krajih še niso poznali lovca in njegove puške, kajti pustili so, da smo se jim mogli približati na dvajset korakov, pri tem pa so stali s pokonci stoječimi ušesi, podobni osuplim orjaškim psom ter strmeli v to novo, nenavadno prikazen — v človeka. Včasih so potem pobegnili, včasih nas pa napadli, tako da smo morali pograbit puške, kar je hitro pomagalo.

Sloni niso bili edine divje živali v velikih elgunskih gozdovih. Bilo je druge velike divjačine v obilici, zlasti levov, katere sovražim, odkar me je eden ugriznil v nogo, da se mi bo poznalo celo življenje. Velike množine je bilo tudi strahovite muhe tse-tse, koje pik je za domače živali smrtne. Doslej je prevladovalo mnenje, da so osli nekam posebno varni pred njihovimi napadi, a reči moram, da se pri nas to ni izkazalo. Vsi naši osli so pocepali vsled njihovih pikov, a sreča za nas je bila, da se je zgodilo to šele čez kaka dva meseca, ne takoj v začetku našega potovanja.

Prišedši iz velikega elgunskega gozda smo potovali še vedno proti severu, ravnaoč se po besedah, ki jih je Makenzi izvedel od nesrečnega potnika. Prišli smo do jezera, ki ga domačini imenujejo Laga. To jezero je kakih petdeset milj dolgo in dvajset široko. Odtod smo potovali skoraj mesec dni po veliki valujoči planoti.

Celo pot se je pokrajina polagoma dvigovala proti goram, kjer smo vedeli, da mora biti tisto drugo jezero, o katerem je nesrečni Makenzijevo gost pravil, da je »jezero brez dna«. Prišedši do gorskega vzhodja smo ležli kakih tri tisoč čevljev navkreber, dokler nismo

dospeli do nekega strmega skalovja ali roba, kjer se nam je odprl krasen razgled. Kakih 1500 čevljev pod nami se je razprostirala širna vodna gladina, ki je merila v obsegu kakih dvajset milj ter očitvidno zavzemala ogromno žrelo ugaslega ognjenika. Ko smo zagledali ob jezerskem bregu vasi, smo začeli lezti zopet navzdol po velikih smrekovih gozdovih, ki so ležali ob strmih straneh tega žrela. Bili smo dobro sprejeti; ljudstvo je bilo priprosto in nebojevito, ki še nikoli ni slišalo nič o belih ljudeh; dali so nam živeža in mleka, kolikor smo rabili. To čudovito jezero je ležalo, kakor smo mogli dognati s svojimi aparati, nič manj nego 11 tisoč čevljev nad morjem in podnebje je bilo čisto mrzlo.

Ker smo bili do tukaj izgubili že vse tovrne živali, nismo imeli sedaj nobenega sredstva za prenos naših tovorov, dasi jih ni bilo dosti. Tudi naše streljivo je bilo že zelo pičlo; imeli smo komaj 200 patron za vsako puško. Sami nismo vedeli, kaj početi in kako bomo mogli naprej, in dozdevalo se nam je že, da smo prišli do konca našega potovanja. Tudi ako bi hoteli opustiti cilj naše poti, ki vseeno ni bil tako meglen, kakor se je izpočetka dozdevalo, je bilo vendar skoraj suučno misliti, da bi mogli v tem stanju, v katerem smo bili sedaj, prehoditi onih 700 milj, ki so nas ločile od morskega obrežja, odkoder smo prišli. Tako smo prišli do zaključka, da je edino, kar moremo storiti, da se za sedaj ustavimo, kjer smo bili — ljudje so nam bili dobri in živeža dovolj — ter počakamo, kaj prinese prihodnost, med tem pa marljivo zbiramo poročila o deželah, ki leže dalje.

Kupili smo si velik čoln, dovolj velik za nas vse in našo prtljago, in sicer od vaškega načelnika; v plačilo smo mu dali tri prazne naboje iz medi, ki jih je bil silno vesel. S tem čolnom smo odrinili na jezero iskat primerne prostora za naše taborišče. Ker nismo vedeli, če se vrnemo nazaj v to vas smo vzeli seboj vso prtljago, tudi četrt kuharjega vodnega kozla, ki da jako okusno meso, če je žival mlada. In odrinili smo dalje za domačini, ki so odveslali že pred nami, da sporoče drugim vsem naš prihod.

Ko smo veslali po jezeru, nas je Tomič opozoril na izvanredno temnomodro barvo jezerske vode. Povedal je, da je slišal od domačinov, ki so bili večji ribiči — hranili so se večinoma z ribami — da je jezero silno globoko in da ima na dnu baje veliko luknjo, skozi katero je uhajala voda in ugaševala velik egénj, ki je divjal spodaj.

Odgovoril sem mu, da se nanašajo te vesti gotovo na kako ustno izročilo med ljudstvom, prihajajoče iz davnih časov, ko je še eden okrog ležečih ognjenikov bruhal ogenj. Videli smo namreč ob jezeru več ognjeniških žrel, ki so brez dvoma delovala v davnih časih in katerih osrednje žrelo je sedaj polnila jezero. Ko je to žrelo popolnoma ugasnilo, je v domišljiji teh ljudi

jezero steklo dol ter ugasnilo velik ogenj, in to tem bolj, ker nikjer ni bilo videti odtoka, dasi je jezero imelo mnogo dotokov iz okoli stoječih gor.

Ko smo se pripeljali na drugo stran jezera, smo našli, da tvori breg ogromna, navpična skalnata stena, ki se je dvigala naravnost iz vode. Veslali smo torej ob steni ter naravnali čoln proti koncu jezera, kjer smo vedeli, da leži velika vas.

Med potjo smo srečali množino plavajočega dračja, vej in drugih stvari, ki jih je na ta kraj splavil nek tok; tako je namreč trdil Tomič. Ko smo ugibali o tej prikazni, nas je Vojnovič opozoril na jato velikih belih labudov, ki so plavali po jezeru nedaleč pred nami. Jaz sem jih bil opazil že prej, ko so letali okrog jezera, in ker ves čas svojega bivanja v Afriki še nikoli nisem videl labuda, me je silno mikalo enega ustreliti. Povpraševal sem tudi domačine o teh pticah in oni so mi povedali, da prihajajo čez gore, in sicer vedno ob določenem času v letu in tedaj jih je silno lahko vjeti, ker so zelo utrujeni.

Vprašal sem jih tudi, iz katere dežele prihajajo, a zmigavali so z rameni ter povedali, da se razprostira na vrhu velike strme gore kamenita, negostoljubna dežela, za katero leže gore z večnim snegom, polne divjih zveri, kjer ne žive ljudje; za gorami pa se razprostirajo na milje in milje daleč velikanski, gosti trnjevi gozdovi, ki so tako gosti, da ne more noben človek skozi. Nato sem jih vprašal, če so kdaj slišali, da žive onstran gora in gostega gozda beli ljudje, ki bi bili podobni nam, a oni so se nam smejali. Pozneje sem pa na letel na neko silno staro žensko, ki mi je pripovedovala, da je čula v svoji mladosti, da je šel baje njen prastari oče preko gore in prodril trnjevi gozd ter videl bele ljudi, ki so živeli na drugi strani v kamenitih hišah.

Ker se je nanašala ta izjava na kakih 250 let nazaj, je bila seveda precej nejasna; a ko sem premišljeval vse povesti, kar smo jih slišali, sem postal trdno prepričan, da je nekaj resnice na vseh teh govoricah in sem bil enako trdno odločen, razrešiti to skrivnost. Seveda se mi niti sanjalo ni, na kakšen skoraj čudovit način se je imela moja želja izpolniti.

No, vrnimo se k labudom. Iskajoč hrane so se vedno bolj bližali skalni steni. Oprezno smo jih zalezovali in se naposled skrili v plavajočem dračju komaj štirideset korakov od njih. Vojnovič je nabasal svojo puško z najmočnejšim zrnom, in ko je dobil dva na muho, je sprožil in ubil obadva. S silnim vriščem in šumom so se ostali dvignili. Vojnovič je še enkrat pomeril in zopet je padel eden s prestreljeno perutnico. Ostala truma se je na dvigala vedno višje in višje in nazadnje preko strmih sten odletela proti severovzhodu.

Medtem smo pobrali prvi dve ustreljeni ptici — krasne so bile in tehtale

nič manj nego trideset funtov vsaka — ter lovili tretjega, ki je čez dračje zlezal v čisto vodo zadaj. Ker je bilo s čolnom težko prodreti skozi gosto šumo, sem velel našemu vakvafiju, o katerem sem vedel, da je dober plavač, naj skoči v vodo, splava pod dračjem na drugo stran ter ga vjame. Ker smo vedeli, da v tem jezeru ni krokodilov, se mu ni moglo nič hudega zgoditi. Možakarju je bila stvar všeč; skočil je v vodo in bil kmalu za ranjenim labudom. Pri tem se je pa vedno bolj bližal skalnati steni, ob katero je pljuskala voda.

Naenkrat pa je nehal plavati za labudom in začel kričati, da ga voda odnaša seboj. In videli smo, da ga voda res počasi nese proti skali, dasi je z vsemi močmi plaval proti nam. Z nekoliko obupnimi udarci smo prerinili čoln skozi dračje ter veslali proti plavaču, kolikor smo mogli. A kljub temu, da smo hitro pluli proti njemu, je voda njega nesla še hitreje. Naenkrat sem ugledal v skali nekaj, kar je bilo, rekel bi, podobno oboku železniškega predora. Po vodni črti ob skali je bilo videti, da je ta votlina navadno pod vodo, sedaj je pa segala nad vodo, ker je bila jezerska gladina nenavadno nizka.

(Dalje prih.)

Leto 1812.

(Doživljaji francoskega vojaka.)

(Dalje.)

Naslednji dan smo počivali. To prišlo sem porabil, da sem začel iskati Labéja, a drugi dan smo odrinili, ne da bi ga bil našel. Drugi so mi sicer zatrjevali, da so ga videli, a vse to ni moglo prepoditi mojih zlih slutenj.

Ko smo imeli Oršo že precej za seboj, smo začeli zadaj streljanje. Ustavili smo se in zagledali nekaj naših maroderjev, ki so bežali pred ruskimi kozaki. Počakali smo toliko časa, da so se nam mogli pridružiti, a tudi med njimi sem zastoj iskal prijatelja Labéja.

Prenočili smo pri vasi z imenom Kokanovo, ki je pa obstojala le še iz napol podrtil hiš in enega skednja.

Bedno smo prebili to noč in 22. zopet zgodaj zjutraj odrinili. Hoja je bila strašno naporna, ker je nastal južni veter in so bila pota pravo močvirje. Nekoliko pred poldnem smo dospeli v Toločin, kjer je prenočeval cesar. Ustavili smo se onostran sela. Vsi ostanki armade so bili tu zbrani. Med počivanjem pride k meni neki poročnik in mi pove, da je ravnokar med zaostalimi pri nekem ognju naletel na Labéja in mu velel, naj se vrne k stotniji, a revež je sedaj gotovo že vjet ali mrtev, kajti nekaj trenutkov potem so se pojavili kozaki in naše napadli.

Hud udarec je bila zame ta vest. Moj telečnjak izgubljen in z njim vsi moji dragoceni spomini! Da me je moralo nazadnje zadeti še to! Bil sem ves

potr. Kako sem se veselil, da bom vendar nekaj malih trofej prinesel v domovino! Kako ponosen bi bil, če bi mogel reči svojcem: »Glejte, to-le sem vam prinesel iz Moskve!« Pa vsega je bilo sedaj konec! Skoraj bi se bil jokal nad svojo usodo.

Kljub vsem tem zelo verjetnim poročilom vendar še nisem izgubil upanja, da se je morda Labéju posrečilo kozakom uiti; zato sem se takoj vrnil, da ga morda vendar najdem. Ko sem korakal preko Toločina, sem našel vas polno najrazličnejšega moštva, ki so hodili na svojo roko in nikogar več ubogali. En del teh je bil ob koncu vasi pripravljen za vsak slučaj, če bi se Rusi vrnili; a kakor je bilo videti, niso imeli te namere, kajti videl sem jih že v precejšnji razdalji z njihovimi ujetniki. Sedaj ni bilo nobenega dvoma več, da je moj telečnjak, na katerega je bilo moje srce tako navezano, izgubljen in ves onemogel sem pustil nadaljnje iskanje in se vrnil.

Ko sem prišel v sredo vasi, pače moj okrog blodeči pogled naenkrat na neko žensko v vojaškem plašču, ki me je pazljivo ogledovala in ki se je tudi meni zdela nekoliko znana. Ko sem prišel bliže, me ogovori, in tedaj spoznam v njej žensko iz kleti v Smolensku. Začela mi je pripovedovati, da so ono roparsko druhal, kateri je bila po nesreči padla v pest, neposredno pred našim prihodom v Krasnoj uničili ruski kozaki.

»No, hvala Bogu,« je nadaljevala, »da so ti grdi lopovi vendar enkrat dobili zaslužen plačilo in da sem zopet prosta; kolike krivice bi bili še prizadejali! V isti noči, takrat v Smolensku, ko sem mislila, da vas bo druhal umorila, so šli še plenit in ropat, a ker so se bali, da bi jih vi ne izdali, so svoj plen skrili drugod. V novem skrivališču smo ostali potem dva dni in šele potem odrinili naprej. Neko noč so presenetili pet kozakov, jih potolkli in jim vzeli vse, kar so imeli na sebi, tudi njihove konje. Plena, ki so ga dobili, so bili zelo veseli, kajti sedaj so mogli, kakor so rekli, nastopati po okoliščinah ali kot ruski kozaki ali kot Francozi in tako brez skrbi napadati zaostale vojake. K sreči pa niso več prišli do tega.«

Ko sva začela govoriti, kaj sedaj, kam namerava iti, me je prosila, naj jo vzamem v svoje varstvo, češ, da mi bo izkazala lahko marsikako uslugo. Z njenim predlogom sem bil takoj zadovoljen, ker se mi je ženska smilila, a takoj na to sem se s strahom spomnil, kaj naj rečem, kadar pridem z njo k polku.

Šla sva torej skupaj dalje, in pripovedoval sem ji o izgubi svojega telečnjaka, ona me je pa tolažila, naj se preveč ne žalostim, ker ima ona takih stvari dovolj za oba. To je bilo prav mogoče, kajti na hrbtu je nosila telečnjak, poleg tega pa še na roki veliko košaro. Takoj mi je ponudila nekaj perila svojega rajnega moža, kar me je tako

silno razveselilo, da sem hotel na mestu stopiti za bližnjo hišo in se preobleči. V istem hipu pa se pri vseh četah oglašijo bobni in trobente in klic: »K orožju!« Moral sem torej nemudoma k svoji stotniji in ženski sem rekel, naj me počaka ob cesti.

Ko sem dospel do svojcev, so stali vojaki v velikem, na sredi odprtem četverokotu; posamezni oddelki so še prihajali. Kmalu nato je prišel cesar s kraljem Muratom in princem Evgenom, in vsi skupaj so stopili v sredo omenjenega velikega četverokota. Cesar je nagovoril zbrane čete in se v svojem govoru spominjal položaja cele vojske in sporočil, da nas Rusi pričakujejo ob Berezini, kjer so prisegli, da ne pustijo niti enega izmed nas živega preko reke. Končal je svoj nagovor s tem, da je potegnil sabljo in zaklical z močnim glasom: »Prisežimo, da raje v boju z orožjem v roki poginemo, kakor da bi obupali nad tem, da homo še kedaj videli svojo francosko domovino!«

Še niso bile izzvenele cesarjeve besede, ko smo kakor na povelje nasadili na bajonete svoje čake in kape in z gromečim klicem: »Živel cesar!« odgovorili na prisego cesarjevo. Pri posameznih oddelkih so potem še poveljniki imeli podobne navduševalne nagovore, ki so tako vplivali na srca vojakov, da je v tem svečanem trenutku vsak pozabil na vso dosedanjo bedo. Če bi se bili Rusi prikazali v tem trenutku, in morda tudi s petkratno premočjo, mi bi jih bili brez dvojbe uničili.

Ta svečani prizor je dal nadaljnjemu pohodu, ki ga je desno krilo takoj nastopilo, novo, svežo izpodbudo. Predno bi prišli mi na vrsto, je moralo preteči še precej časa. To priliko sem porabil, da sem šel poiskat žensko ob cesti, a nisem je več dobil; različne čete, ki so v neredu korakale po cesti, so jo potegnile seboj.

Reda med četami ni bilo mogoče več vzdržati in le redki so bili, ki bi jim bilo prišlo na misel, da bi poiskali svoje oddelke in svoje poveljnike. Cele trume je bilo takih, ki so brez vsakega vzroka v skrajnem neredu in popokoma svojevoljno hodili ali pred ali za svojimi polki. Ko jih je videl neki star general, ki je ob gorjačo naslonjen stal poleg ceste, jim je zaklical: »Kaj naj vendar pomeni to, otročiči! Poiščite svoje oddelke! Imejte vendar nekoliko časti v srcu in ne hodite kakor vagabundi!«

Da, ko smo zapustili Krasnoj, je postalo vse slabše. Tudi jaz sem se bil popolnoma izpremenil. Dosedaj so se tovariši vedno čudili moji veselosti in dobrovoljnosti, s katero sem prenašal vse trpljenje; držal sem se vedno načela: čim več nevarnosti in trpljenja, tem več časti in slave. Sedaj pa po krvavih dnevih pri Krasnoju in zlasti potem, ko sem dan za dnem čul o novih mrtvih tovariših in prijateljih, sem postal popokoma pobit.

(Dalje prih.)